

Kronika

Měšťanská škola chlapecká 1936-1945

1) Začátek škol.roku. Služební nástup

Školní rok 1936-1937 byl zahájen ráno 1.zářím v 8 h Do učitelského sboru nastoupil definitivní odborný učitel Friedrich Miller, prov.odborný učitel Rudolf Masopust byl ve stejné funkci přeložen na dívčí měšťanskou školu ve Smržovce, ale přikázán služebně do Jablonce n.N.na chlapeckou měšťanku ve Školní ulici Friedrich Müller se narodil 26-prosince 1901 v Mikulášovicích, navštěvoval obecnou a měšťanskou školu ve svém rodišti a učitelský ústav v Liberci, kde 4. června 1920 složil maturitní zkoušku.Dne 4. října téhož roku byl ustanoven jako proz.učitel na obecné škole v obci Brtníky v okrese Šluknov.Pak sloužil v několika školách v tomto okrese a 27.listopadu 1922 složil v Litoměřicích zkoušky opravňující k vyučování na obecných školách a byl od 1. února 1924 činný na různých školách okresu Nejedk, složil 27. listopadu v Chomutově zkoušky

2) opravňující k vyučování na měšťanských školách –III. odbor. skupina a od 1. července 1930 byl jmenován def odborným učitelem na dívčí měšťanské škole v Králíkách a od 1. července 1936 na zdejší měšťance.

Narozeniny krále Petra II.

Dne 5. září 1936 byly oslaveny narozeniny jugoslávského krále Petra II. Oslava byla uvedena dvěma pochody, hranými 2. žáky, které doprovodil odb.uč.Emil Hofmann na harmonium Pak jeden žák přednesl báseň „Ehre die Arbeit!“/Čest práci! / žáci zahráli „Vaterländisches Lied „/Vlasteneckou píseň/ a pan ředitel žákům vylíčil na pozadí statečného boje Srbů mladého krále jako příklad vážného snažení, velké píle a vysokého pojetí vladařských povinností, načež byla zazpívána státní hymna. Budova škola byla v tomto a v následujícím dnu vyzdobena vlajkou.

3) Přeměna na obvodní měšťanskou školu

Na základě zákona z 20. prosince 1935 č. 233 Sb zřízení obvodních měšťanských škol rozhodla místní školní rada na svém zasedání dne 26. července 1936 o přeměně obou měšťanských škol na obvodní měšťanské školy. Po mnoha předběžných jednáních u okresního školního výboru v Jablonci n.N. a se zástupci sousedních obcí v Rychnově konalo se 14. října pod vedením šéfa okresu dr. Šorfa, okresního školního inspektora Adolfa Preißlera. zdravotního rady dr. Pacovského, rady okresní správy dr. Wenzela, státního stavebního technika a menšinového školního inspektora z Liberce za přítomnosti ředitelů obou měšťanských škol a školního vedení obce Rychnov, Pulečny Dalešice, Maršovice. Kokonín, Rádlo a Pelíkovice, předsedů místních školních rad a starostů těchto obcí komisielní jednání o vytvoření obvodu obou měšťanských škol, při němž zástupci Pulečného,

4) Dalešic, Maršovic, a Rádla se vyslovili pro vytvořený obvod, zástupci Kokonína ale chtěli ale tvořit obvod jen s poměrně malou částí obce. Jménem obou ředitelství, místní školní rady a obce Rychnov navrhl ředitel Posner k zajištění trvání obou měšťanských škol počet žáků přidělením obcí Vrkoslavice, a Šumburk-Jistebsko klesne, z obce Kokonín dobře 2/3 všech dětí po 40 let chodilo do měšťanských škol v Rychnově, přidělit do obvodu Rychnov celý Kokonín, kterýžto návrh po přečtení starosty písemně byl přiložen k jednacímu spisu. Jelikož zástupci Kokonína nesouhlasili s tímto návrhem, dohodla se komise na zprostředkovacím návrhu po linii Vilová ul- úřad městyse-škola-křižovatka Dlouhá

5) ulice – domek transformátoru –kdežto zástupci Rychnova vznesli námitku a byli srozuměni jen s linií okresní silnice od hostince,“Pyramida“,k hostinci „Veterán“, Maršovická silnice a obecní hranice Na tomto návrhu setrvala také při komisionálním jednání dne 26. října na zasedání na radnici

v Jablonci, takže podle zákona ministerstva školství a kultury padlo rozhodnutí. Obec Pelíkovice přistoupila z vlastního rozhodnutí s domy na hřebeni a samoty Jestřebí k našemu školnímu obvodu.

Oslava státního svátku

Na základě výnosu ministerstva školství a kultury ze 6. října 1936 č. 5869/36 byl svátek založení státu oslaven už 27. října. Všichni žáci se shromáždili se svými učiteli v 11 hod. dopoledne v kreslírně, kde ředitel uvedl oslavu projevem, načež několik žáků za doprovodu harmonia zahrálo

- 6) Largo od Händela. Pak shromáždění vyslechli rozhlasový přenos se slavnostní řečí ministra dr. Franze Spiny. Nato zazpívali žáci píseň H. Wylíčila „Heimat, Vaterland“ /Vlast, Otčina/ Mozartovu „Bundeslied“ /Spolková píseň/, hráli „Vaterländische Lied“ /Vlastenecká píseň/ od Griega, jeden žák přednesl báseň „Ehre die Arbeit“ /Čest práci/ Nakonec byla zazpívána státní hymna. Oslavu obstaral odb. učitel Hofmann, který také doprovázel na harmonium, oslava byla dobře připravena, Ředitel dal k dispozici radioaparát, školník. Vyzdobil čelo sálu. V samotný den svátku se žáci zúčastnili místních oslav. Ve skutečně důstojné oslavě v sále místního kina přednesl žák Helmut Seibot zase báseň „Ehre die Arbeit!“ /Čest práce/

100 výročí úmrtí K.H. Máchy

Dne 5. listopadu byl ve všech třídách vzpomenuo 100 výročí úmrtí básníka K.H. Máchy

7)

Oslava

Dne 1. prosince bylo ve všech třídách projevem připomenuto výročí československo-jugoslávské vzájemnosti

Oslava 40. let trvání školy

Dne 2. ledna byla z podnětu pana ředitele oslaveno 40 let trvání měšťanské školy. V sále hostince Michel byl za volný vstup uspořádán slavnostní večer a zároveň setkání s bývalými žáky, byl velmi silně navštíven a proběhl k všeobecné spokojenosti. Kapelník Artur Preißler dal se 40. hudebníky, téměř samými bývalými žáky, skvělý koncert a věnoval svým kamarádům pochod, přijatý bouřlivým potleskem, pěvecká sdružení „Liederkrantz“, a „Eintracht“, přednesla pod vedením učitele Rudolfa Peukerta několik nádherných sborů, sbormistr sám přednesl s velkým uměním dvě sólové písně, bývalý žák Artur Peukert hrál dovedně na harmoniku, ředitel podal obraz školy

- 8) v průběhu 4 desetiletí, přičemž vzpomenuo pohnutými slovy mnoha padlých ve světové válce a zemřelých žáků, na jejich vzpomínku byla zazpívána píseň o dobrém kamarádovi za doprovodu dechového kvarteta. Přestavený, řídící a jednotliví žáci školního obvodu blahopřáli škole a děkovali jí srdečnými slovy za docílenou výchovnou práci. Účastníci věnovali 2175,10 Kč, Spořitelni a záložni spolek dal Kč 500,- čistý výtěžek byl Kč 2214,50, sbírka dala Kč 174,- na polévkový ústav a německý kulturní svaz.

Oslava narozenin

Jelikož den narozenin prvního presidenta Československé republiky T.G. Masaryka připadl letos na neděli, byl oslaven důstojně už 6. března. V kreslírně se shromáždili žáci, účastnili se slavnosti prostřednictvím rozhlasu z Prahy., zazpívali „Im schönsten Wiesengrunde“ / Na nejkrásnějším palouku/ a hymnu.

9)

Rodičovský večer

Dne 4. května uspořádal učitelský obou měšťanských škol rodičovský večer s rodiči žáků a žákyň 3. tříd., jehož se zúčastnilo 40 otců matek. Ředitel Franz Posner pronesl přednášku o volbě povolání v dnešní, tak těžké době, odborný učitel Richard danostech Goldhammer o zřízení a přednostech návštěvy 4. ročního kursu na měšťanské škole, pak následoval pohovor rodičů s učiteli. K okamžitému přihlášení dětí do 4. ročního kursu, který bude případně otevřen v příštím školním roce, se rozhodli, bohužel, jen 4. otcové. Pokud by písemné přihlášky, zaslané všem rodičům, nedaly významně vyšší počet přihlášených, muselo by se s provedením plánu vyčkat na příhodnější dobu. Odborný učitel Friedrich Müller uspořádal výstavu kreseb žáků podle vlastních návrhů, která získala tak velkou

pochvalu, že byla otevřena po celou příští neděli.. návštěvníci darovali při této příležitosti Kč 272.-na chudé žáky.

10)

Inspekce

Dne 12. ledna a 21. května provedl okresní školní inspektor Adolf Preißler inspekci ve škole se pilně a škole a své poznatky shrnul následovně: Ve škole se pilně a svědomitě pracovalo. Stávající předpisy o občanské výchově žáků a jejich výchova k pravdivosti byla všemi učiteli v plném rozsahu odpovídající Úřední spisy vedení školy jsou v bezvadném pořádku.

Oslavy narozenin

Narozeniny pana státního presidenta dr. Edvarda Beneše byly oslaveny 28. května , všichni žáci se shromáždili v kreslírně , kde po úvodní hudební skladbě pan ředitel představil oslavence jako muže neúnavné , cílevědomé práce , jehož úspěšné snažení mu získalo úctu celého vzdělaného světa. Pak bylo prostřednictvím radia., zapůjčeného panem ředitelem získán přenos z pražského rozhlasu.

11)

který na žáky udělal velký dojem. , několik krásně provedených skladeb, básní a písní –po nich byla slavnost ukončena státní hymnou

Konec školního roku

Dne 26. června byl školní rok ukončen. Po rozdělení vysvědčení shromáždili se učitelé se žáky ve slavnostně vyzdobené 3. třídě kde jim p. ředitel vystupujícím žákům připomenul uplynulých 8 let ale i výhled v dalším životě , který v dnešních těžkých dobách je dvojnásobně vážný , v němž jen přímé, otevřené , čestné charaktery najdou správnou cestu.

Vzpomínka na A.S.Puškina

U příležitosti 100, výročí úmrtí ruského národního básníka Alexandra S. Puškina byla ve všech třídách oceněna velikost a význam pro slovanskou literaturu.

Výroční zpráva

1. Učební pomůcky a knihovny

V důsledku trvání hospodářské nouze místní školní rada i v letošním školním roce nemohla dát žádné prostředky na učební pomůcky . ale

12)

musela se omezit na poskytnutí prostředků na vylepšení stávajících, Okresní školní výbor dal škole několik knih do učitelské a žakovské knihovny jeden suchý usměrňovač

2. Zdravotní stav, školní návštěva

Zdravotní stav žáků byl v po celý rok dobrý , vyskytla se jen onemocnění na chřipku a angínu , takže z celých 100 % půldnů bylo navštíveno v průměru 96 %. Jeden žák, který po cestě z Frýdštejna sem a někdy ve třídě měl epileptické záchvaty, musel v posledních týdnech škol.roku z tohoto důvodu zůstat mimo školu. Přes dobrou školní návštěvu a od učitelů obvyklou píli zůstalo mnoho ve výuce nedosaženo. , což možná je způsobeno zálibou žáků ve sportu

3. Personální stav učitelského sboru

Počet žáků :107, na konci 104

Franz Posner, ředitel,

Emil Hofmann, prov. odb.učitel, třídní v 1. tř.

Richard Goldhammer, def.odb.uč., třídní ve 2. tř

Friedrich Müller, def. odb.uč., třídní ve 3. tř

Hermann Rösler, katecheta, řím. katol. nábož.

13)

4. Polévkový ústav

Obě místní skupiny Svazu Němců v Čechách vydržovaly i letos Ipěte od Všech svatých do Velikonoc polévkový ústav, jehož se zúčastnilo 54 žáků, z nich ale jen 15 platilo. Významné výdaje bylo možné kryt jen s podporou hlavního vedení Svazu a pomocí ministerstva sociální péče. To dávalo také dětem k snídani mléko, a některým podvyživeným dětem poskytovalo několik týdnů ve zotavovnách. Obec podělila na Vánoce 8 žáků botami. Ve 3. třídě patřilo 17 žáků k mládeži Červeného kříže.

5. Koupání a výlety

V posledních týdnech školního roku vládlo většinou chladné počasí takže se společné koupání nekonalo. Žáci ale využívali každé volné odpoledne v letos mimořádně teplém květnu a začátkem června ke koupání a plavání ve zdejších koupalištích.

14)

6. Žákovská představení

Dne 21. června uspořádaly obě měšťanské školy na Dobré Vodě odpoledne pro rodiče se školním představením, které vykazalo velmi dobrou návštěvu. Chlapci předvedli v pestrém sledu různá cvičení a pyramidy, dívky reje a hry. Přirozeně nechyběla ani zpěvy a žerty. Konec tvořila divadelní hra „Der Vater aus Bremen“ /Otec z Brém/. Ačkoliv byl vybírán jen poplatek Kč 3.- 50 dětí dostalo svačinu z utržených peněz, mohla každá škola dostat čistý výnos Kč 689,70.

15)

1937 – 1938

Začátek školního roku

Nový školní rok byl zahájen ve středu 1. září v 8 hod. Učitelský sbor byl týž jako v roce minulém, jen nepovinné vyučování češtině bylo přeneseno na učitele obecné školy Aloise Klimesche, protože je odborný učitel dívčí měšťanky Rudolf Peukert kvůli potřebě šetření nepřevzal.

Zemřel prezident Osvoboditel-smuteční slavnost

Dne 14. září v ranních hodinách zemřel na následky zápalu plic první prezident Československé republiky T.G.Masaryk. Rozhlasem přenášené smuteční slavnosti dojaly mladého i starého, vysokého i nízkého. Třídní učitelé to sdělili žákům během dopoledního vyučování, a ocenili životní dílo neočekávaně zesnulého. Podle nařízení školských úřadů odpadlo odpolední vyučování. Dne 17. září se konala dojmavá smuteční oslava – Žáci se svými učiteli se shromáždili v kreslárně, kde nejdříve

16) poslouchali z pražského rozhlasu přenos hudby k poslechu. Pak jim pan ředitel ukázal obraz skutečně velikého muže, jeho už od mládí výrazné vynikající charakterové rysy vystupující obzvláště láskyplně, jeho vzestup z obyčejných poměrů k velikánu světových dějin. Přitom připomenul také vnitřní vazby zesnulého s jeho nástupcem, nynějším státním prezidentem, což dává záruku že velké dědictví bude řádně spravováno a zářivý příklad bude předáván potomstvu. Když ministr školství a kultury svou řeč k německým dětem začal, přerušil, přednášející svou řeč, po jejím skončení uzavřel jí slovy: Vytrvalá práce, věrné plnění povinností, čestné, nepřerušované úsilí o postup vpřed, zajistí úspěch. Po zpěvu státní hymny sdělil pan ředitel, že pro zbytek dne odpadá vyučování

17) rovněž tak v den pohřbu, 21. září. Doporučil dětem, v těchto smutečních dnech poslouchat společně radio, aby tak byli v duchu při slavnostech, které budou velkého zesnulého provázet na jeho cestě z Hradu na hřbitov v Lánech.

Zemřel zemský inspektor Fr.Goldmann

Dne 13. září zcela neočekávaně zemřel na mrtvici zemský školní inspektor Friedrich Goldmann, který měl i zdejší okres přidělení k inspekci.

-

Oslava 28. října

Dne 27. října shromáždili se všichni žáci s učiteli v 11 hod. v kreslárně, kde pan ředitel krátkým projevem uvedl oslavu a pak se shromáždění připojilo rozhlasové vysílání na vypůjčeném radiu. Pan ministr školství a kultury dr. Emil Franke měl k dětem proslov. Po skončení této oslavy zahráli 13 žáků „Priestermarsch“/Pochod kněží/ od Mozarta za doprovodu odb. učitele Emila Hofmana na harmonium,

- 18) načež žák Wilibald Freitag přednesl báseň „Das Vaterland“ /Otčina / a všichni žáci zazpívali píseň „Heimat, Vaterland“/Vlast, Otčina / Pak žáci zahráli druhou hudební skladbu a zazpívali státní hymnu ředitel uzavřel oslavu přáním, aby radostné vzrušení při školní slavnosti vytrvalo a srdce mohla zůstat věrná a každé oběti pro domov a otčinu. Státní oslavy se zúčastnili žáci v místech.

Vzpomínková slavnost

Dne 1. prosince bylo ve všech třídách vzpomenua československá vzájemnost.

Vzpomínka na 1. presidenta

Dne 7. března byla důstojným způsobem oslavena vzpomínka na narozeniny 1. presidenta republiky dr. T. G. Masaryka. Žáci se v 8 hod. shromáždili v kreslárně, aby se v krátké oslavě připojili k pražskému rozhlasu, ke kterémužto účelu pan ředitel zapůjčil svůj rozhlasový přístroj.

- 19) potom předvedl pan ředitel ještě jednou charakterový obraz zesnulého presidenta, jak se jevil v očích současníků a zapsal se do světové historie. Jeden žák pak přednesl báseň „Ehre die Arbeit!“ /Čest práce/. Po oslavě pokračovalo pravidelné vyučování

Vzpomínka

V prvním týdnu měsíce května byla ve vyučování občanské nauky vzpomenua československo – rumunská vzájemnost

Inspekce

Dne 4. března a 16. května provedl okresní školní inspektor pan Adolf Preißler. Byl přítomen ve všech třídách při vyučování, prohlédl si sbírky, důkladně probral úřední spisy, a nakonec vynesl rozhodnutí stejné jako v předchozím roce.

Oslava narozenin

Dne 28. května oslavila škola po 10. hodině důstojným způsobem narozeniny pana presidenta dr. Eduarda Beneše. Všichni žáci se shromáždili s učitelským sborem v kreslárně kde prostřednictvím rozhlasového přístroje, zapůjčeného panem ředitelem vyslechli oslavy z Prahy a Brna. Před přenosem zahráli 13 žáků pro 4 housle

- 20) určený sbor z „Ifigenie v Tauridě“, od Glucka načež žáci zazpívali „Kein schöner Land“ /Není krásnější země/ a žák Wilibald Freitag báseň „Jugend ist die Zeit der Saat“/Mládí je čas setby/ od Franze Becka. Po rozhlasovém přenosu zahráli žáci balet z Orfea od Glucka a žák Ernst Seiboth přednesl „Lied der Arbeit“ /Píseň práce/ od Heinricha Seidela, pak byl zahrán „Priestermarsch“ /Pochod kněží/ od Mozarta zapěna píseň „Im schönsten Wiesengrunde“ /Na nejkrásnějším palouku/ V nyní následujícím projevu vzpomenul ředitel holdování dětí na pražském hradě dne 25. t.-m. a zhodnotil snažení p., presidenta republiky o udržení míru a o rozvoj státu, přičemž zmínil pilnou, vytrvalou práci a šetrnost jeho rodičů, lásku a ochotu pomoci jeho sourozenců a neustálé snažení o vzdělání a zdokonalení oslavence. Nakonec shromáždění ve stoje zazpívalo státní hymnu.. Koncert a zpěv doprovodil na harmonium odb. uč. Emil Hofmann.

Školní představení. Výstava

- 21) Jak bylo po mnoho dlouhých let už zvykem, tak i letos na konci školního roku, 20. června odpoledne shromáždili se na Dobré Vodě žáci a žákyně obou měšťanských škol se svými rodiči a s bývalými žáky a žákyněmi aby jim ukázali své umění v různých odvětvích (zpěvu, cvičení, rejích, kreslení, divadlo), resp. se tím potěšili. Velké prostory sálu byly plně obsazeny, představení sklídila velký obdiv, zvláště „Schuhplattler“/alpský lidový tanec/ chlapců a dívek, rychlokreslení, a groteska dívek („Před velkou parádou“) Ačkoliv bylo vstupné jen 3 Kč., a děti

měly vstup zdarma, byl čistý výnos Kč 1300.-, který byl rozdělen mezi obě měšťanské školy. V obou dnech, předcházejících představení, byl v kreslárně a ve 3. třídě výstavka kreseb a ručních prací žáků, kterou navštívilo mnoho dospělých a měla velký ohlas.. Také denní tisk uveřejnil

22) noticku s velkým uznáním.

Rozloučení

S koncem školního roku byl ředitel školy Franz Posner Zemskou školní radou dán do trvalé výslužby ke dni 31. srpna., po 41 skutečných (a 5 započítatelných 5. válečných) služebních letech se rozloučil. Ačkoli vyjádřil přání, aby tento hlavně jen pro něj významný den přešel v klidu, připravili mu jeho spolupracovníci na konci školního představení mimořádnou poctu. Všichni žáci se shromáždili s učitelským sborem a předsedou místní školní rady na jevišti, kde žák 2. třídy Walfried Preißler velmi krásně přednesl báseň „Im Schulhause“/ Ve škole / a řediteli předal kytici rudých růží načež žáci zazpívali „Wahre Freundschaft“/Opravdové přátelství/ V dokonalé a hluboce dojemné řeči ocenil odb. učitel Richard Goldhammer životní práci odcházejícího ve škole, v obci a mezi lidmi, ale i jeho

23) a ochotu pomoci vůči svým kolegům a jeho péči o mládež, dorostlou pro školu. K jeho vývodům se připojil rovněž pohnutými slovy předseda místní školní rady, starosta Rudolf Seidl, vyslovil odcházejícímu uznání a díky obce a celého školního obvodu a popřál mu a jeho rodině šťastnou budoucnost. Překvapen a hluboce dojat poděkoval uctěným řečníkům, pohlédl zpět na 41 let školní služby, které mu daly mnohé hezké chvíle, při nichž se s dětmi cítil zajedno, ty mu otevřely srdce a zdvíhaly se vzhůru k němu. Poděkoval za tuto obšťastňující společnost také žákům, rovněž i rodičům, kteří jeho výchovnou práci s porozuměním podporovali. Svým vysoce ceněným spolupracovníkům děkuje, vyzdvihl, že s potěšením vyslechl projev prvního řečníka, jak jeho snaha, být u lidí prostým učitelem, byla korunována úspěchem. Sám pocházeje z hospodářsky slabé řemeslnické rodiny se 7. dětmi měl za svou životní úlohu, svou věrnou lásku a péči

24) svých dobrých rodičů přenést nejen na své vlastní děti, ale i na jemu k výchově svěřené děti a vybavit je odpovídajícím způsobem pro životní boj. Díky nebo nevděk nedovolí vyblednout krásný vzpomínkám na radostně a ochotně vykonávanou práci. Slova na rozloučenou vyvolala u početných posluchačů živý ohlas

Konec školního roku

Podle nařízení ministerstva školství a kultury byl školní rok ukončen už 22. června. Po rozdání vysvědčení ve třídách měl odcházející ředitel v kreslárně projev ke 40 odcházejícím žákům, jimž opět připomenul minulé školní léta přitom obzvláště objasnil pojem vlasti a dal žákům obraz vlastního pracovitého, po stálém vzdělání toužícího života.

25)

Výroční zpráva

1. Učební pomůcky a knihovny

V důsledku trvající špatné hospodářské situace a velkého nedostatku peněz nemohla místní školní rada ani v minulém školním roce přimět na nákup učebních pomůcek, takže škola v tomto ohledu byla odkázána na dary Okresního školního výboru a jen v jednotlivých případech z vlastních prostředků nebo ve spojení s dívčí měšťanskou mohla udělat drobné nákupy (kraby, šneky a p.) nedostatek nástěnných map byl mnohdy nepříjemně citelný. Žákovská knihovna se také z jmenovaných důvodů nemohla ničím pozoruhodným obohatit. Počet svazků byl 222, v učitelské knihovně, spravované společně s dívčí měšťankou byly některé svazky dány okresním školním výborem. Přísné podmínky pro výběr děl tvořil také překážku pro doplnění.

26)

2. Zdravotní stav, návštěva školy

Žáci byli i v tomto roce úplně ušetřeni nakažlivých nemocí, ale i jiní nemoci se vyskytovaly jen zřídka.

Velmi dobrému zdravotnímu stavu odpovídala i návštěva školy , činila 97,3% navštívených půldnů. Ze 107 žáků 21 žáků nezameškalo ani půlden, jistě značná část

3. Personální stav učitelského sboru

Počet žáků . 107

1. ředitel školy Franz Posner
2. def,odb.uč. Friedrich Müller, třídní v 1. třídě
3. prov.odb.uč. Emil Hofmann, třídní ve 2.tř.
4. def.odb.uč.Richard Goldhammer, třídní ve 3. tř.
5. def. katecheta Hermann Rösler
6. učitel podle § 4 Alois Klimeš, učitel českého jazyka

Posledně jmenovaný , ustanovený na zdejší obecné škole, složil v dubnu 1. část zkoušek ze IV. odborné skupiny a navštěvoval pro tuto slupnu předepsaný osmidenní kurs pro novodobý tělocvik v Janově.

27) 4. Polévkový ústav

Oběma místními skupinami Svazu Němců v Rychnově udržovaný polévkový ústav využívalo od 8. listopadu do 12. dubna 35 žáků, z nich 13 uhradilo poplatek Kč 362,- kterýžto obnos byl odveden vedoucí kuchyně, paní Else Zappové Rodiče 3. žáků dodali brambory. Jelikož v pátek se odpoledne neučilo, stravovali se žáci jen 3 dny v týdnu , celkem 77 dní byla podávána polévka. Dozor nad vydáváním polévky měli členové učitelského sboru střídavě s dívčí měšťanskou.

5 . Péče o mládež

Přes těžkou krizi byl o minulých prázdninách velký počet dětí umístěn okresní péčí o mládež nebo Svazem Němců v prázdninových osadách, některé děti dokonce po dobu 6. týdnů během roku což působilo újmu na prospěchu. Příbuzní a přátelé mládeže si vzali mnohé děti na prázdniny

- 28) což podstatně přispělo k jejich tělesné zdatnosti 2 žáci šli krátce před koncem školy do prázdninového domova Höflitz/Hvězdov u Mimoně/, jiní dostali pozvání na prázdninový pobyt v následujících dnech . K Vánocům podělila místní školní rada 8 dětí botami, 4 děti dostaly své boty nově podražené . 30 dětí se hlásilo k mládeži Červeného kříže.

6. Výlety. Koupání

Za příznivého počasí výuka zeměpisu, přírodopisu, zeměměřičství se prováděla opakovaně venku , v tělesné výchově byly prováděny velké pochody , jednou ve smyslu branné výchovy se konal 4 hodinový pochod na Javorník Plánování větší putování po vlasti muselo odpadnout, v důsledku zkrácení školního roku , stejně i žakovské představení ; v podstatě ze stejných důvodů se koupání konalo jen dvakrát.

29)

1938- - 1939

Začátek školního roku

Nový školní rok začal 1. září v 8 hod.

Reaktivace pana ředitele

Ředitel Franz Posner , který byl výnosem Zemské školní rady z 9. dubna 1938 č. 2A-786 ai 1938 platností od 31. srpna dán do důchodu, nastoupil v důsledku výnosu téhož úřadu ze 16. července 1938 č. 2A .786/3 ai 1938 nastoupil opět do služby , takže učitelský sbor zůstal týž, jako v uplynulém roce.

Přeměna v obvodní měšťanskou školu

Výnosem z 9. července 1938 č. 82612/38 I/2 ministerstvo školství a kultury podle § 8a 10 zákona z 20. prosince 1935 č. 233 Sb. ustavuje obvodní měšťanskou školu, jejíž obvod tvoří

1. celá pol. obec Rychnov
2. celá pol. obec Pulečný
3. celá pol. obec Maršovice
4. celá pol. obec Dalešice
5. obec Kokonín po linii „Pyramida, Vilová ul., obecní úřad, transformovna, obecní hranice proti Maršovickým
6. z obce Pelíkovice domy č. 53 a 57 a osady Jestřebí, a Svatý Kříž
7. celá pol. obec Rádlo s výjimkou už dříve přiškolených částí do Jablonce.

30)

Jelikož obvod vstoupil v platnost 1. září, byly právě tohoto dne z učitelského sboru obou měšťanských škol vykonány volby do obvodní školní rady, z nichž vzešli:

ze skupiny učitelů: odb.uč. Rich. Goldhammer ze skupiny učitelek: sl. Ida M.Hilsch
z pléna konference : odb.uč. Adolf Webinger a odb.uč. Emil Hofmann

Ustanovení

Výnosem zemské školní rady ze 7. července 1938 č. 2 A-1891/3 ai 1937 byl odborný učitel Artur John z Jablonce, Školní ul. s právní účinností od 1. září jmenován definitivním učitelem na chlapecké měšťanské škole v Rychnově. On ale zůstal na měšťanských školách v Jablonci k použití a zdejší měšťanské škole byl opět přikázán Emil Hofmann, který byl jmenován prov. odborným učitelem v Janově.

Vzpomínka

Vzpomínka na úmrtí presidenta Osloboditele T.G.Masaryka byla připomenuta v jednoduché, ale důstojné formě. Žáci se shromáždili 14. září v 10 hod. dopoledne s učitelským sborem

31)

v kreslárně, kde odborný učitel Emil Hofmann zahájil shromáždění hrou na harmonium. Pak přednesli žáci básně „Ehre die Arbeit“/Čest práce!/ a „Arbeitergruß“/Dělnický pozdrav/ pak ředitel Franz Posner nastínil obraz velkého mrtvého, líčil jeho oddanost velkým cílům jeho životní práce a ocenil jeho význam pro stát a lid.. Na závěr slavnosti zazněla Chopinova předehra, kterou zahráli žáci na housle v doprovodu odb.uč. E.Hofmanna na harmonium

Ubytování vojska

Ve druhé polovině září nastalo mezi Československem a Německem velice silné napětí, neboť jednání vlády se Sudetoněmeckou stranou nevedlo k žádnému výsledku a kancléř Německé říše prohlásil, že už nestrpí trápení a pronásledování sudetských Němců. Československo zbrojilo všemi silami k válce, m.j. Byly oddíly s pancéřovými vozy a velkým množstvím munice umístěny v Rychnově, takže p. ředitel 28. října ve svém

32)

telefonickém hlášení okresnímu školnímu inspektorovi odmítl odpovědnost za bezpečnost žáků a požadoval zastavení vyučování.. Dne 29. září divizní štáb v čele s generálem, s mnoha důstojníky a mužstvem přesto, že ředitel navrhl aby byli ubytováni v sálech hostinců, byli umístěn v měšťanské škole. Všechny prostory včetně kabinetů byly obsazeny. Oboje dveře byly silně střeženy, u předních dveří byl umístěn jeden (později tři) kulomet, v jídelně se nacházelo dopravní oddělení, v kreslárně polní pošta, v 1. třídě polní četnictvo, ředitel se svou rodinou směl budovu opustit a opět vstoupit jen s povolenkou, Vyučování proto muselo být v tento den zastaveno Již mnoho dní dříve téměř všichni přespolní žáci při vyučování chyběli, protože rodiče vzhledem k válečným přípravám se obávali o bezpečnost dětí.

33)

Největší napětí bylo 30. září, kdy se čekalo na souhlas české vlády se závěry kancléře a předsedů vlád Německa, Itálie, Velké Británie a Francie Teprve v 5 hod. odpoledne oznámil ministerský předseda generál Syrový rozhlasem, že se Československo podvoluje dohodě velmocí a souhlasí s odloučením sudetoněmeckých území, jejich začlenění do německé Říše a souhlasí s jeho obsazením v období od 1-10 října. V následujících dnech bylo vidět odcházet celé dělostřelecké pluky, mnoho pěších a zvláštních oddílů, které ležely v Rychnově a okolí připraveny k boji, a obrovské napětí, které bylo ještě zvýšeno

spojenectvím komunistů s Čechy,, pozvolna opadávalo. Generál se svým štábem opustil dne 3. října školu po jeho odchodu odpochoďovaly 6.t.m. nasazené oddíly, ale ještě 7. a 8. táhly městem české oddíly , přicházející z hor,Bděllost ředitele, který přes nepřátelské prohlídky důstojníky a vojáky, kteří se obávali špionáže,

- 34) často prohlížel učení prostory , uchránila školu od větších škod. Nebránilo se ani .aby velitelství odneslo obrazy presidenta a státní znak sebou, poté co je školník vyňal z rámu,

Příchod německých

Dne 8. října okolo 6- hodiny večer přišla - bouřlivě zdravena obyvatelstvem, jedna rota 52 pěšího . pluku (Žitava-Budyšín) za znění hudby do města. které se přes den slavnostně vyzdobilo Odborný učitel Emil Müller namaloval,krásný obraz vůdce, který byl umístěn u vchodu do školy. a našel mnoho pochvaly., Budova byla ozdobena chvojím a hákovými kříži., z oken vlály dlouhé vlajky , ozdobené hakenkreuzem, 10. října bylo osvobození z českého jha oslaveno. Učitelský sbor se zúčastnil slavnostního zasedání městského zastupitelstva v hostinci „U města Prahy“ a následující oslavy na náměstí., při níž

- 35) odborný učitel Adolf Webinger , který byl pro národně-socialistickou činnost přeložen z Horní Planě do Rychnova a víc než 2 ½ roku zbaven služby, a omezen na 2/3 příjmu,pohnutými slovy vyjádřil radost , která vládne od té doby, kdy se sudetoněmecká vlast od příchodu německého vojska a návratu do Říše a hluboký vděk vůdci a kancléři Adolfu Hitlerovi jakož i vůdci sudetských Němců Konradu Henleinovi . Jásot obyvatelstva byl nepopsatelný. Radostně naladěné zástupy zazpívaly Německou hymnu a Horst-Wessel Lied..Podle nařízení nového školního úřadu bylo celý týden prázdno, , při čemž byla celá školní budova důkladně vyčištěna

Oslava osvobození

Dne 17. října se konala společně s dívčí měšťankou a obecnou školou na náměstí oslava osvobození.. S turnerskou mládeží v čele, šly děti ve ¾ 9 ze škol na náměstí, kde po svolání , předneseném žákyní měšťanky Erikou Rößlerovou

- 36) ředitel školy Franz Posner srdečně pozdravil děti, rodiče , zástupce sudetoněmecké strany v čele se starostou Karlem Seibothem , zvláště ale zástupce německé armády . Turnerská mládež pak svěže a radostně zazpívala píseň „Kameraden, wir marschieren“ /Kamarádi, my pochodujeme/ načež odborná učitelka Martha Hilsch proslovila s hlubokým pohnutím krásná slova Ernsta Moritze Arndta o vlasti a otčině a odborný učitel Adolf Wabinger , vycházející z bojů Němců v letech 1914-1918 a potupného míru z Versailles představil velikost osvobozenického činu Adolfa Hitlera . Poté dechový kvartet zahrál „Niederländische Dankgebet“ / Nizozemská děkovná modlitba/ přednesl žák obecné školy Siegfried Hollas báseň „Heimkehr“ /Návrat domů/ a žák měšťanky Walfried Preißler „An den Führer“/Vůdci / . načež odborná učitelka Erika Endler s horoucím nadšením vyslovila vynikajícím způsobem „Schwur“/Přísahu/ Hluboce pohnuty zazpívaly děti i dospělí hymny.. Dne 18. začalo pravidelná vyučování s nyní panujícím pozdravem „Heil Hitler!“,

37)

Zastaveno vyučování češtiny

Okresní školský úřad nařídil zastavit vyučování češtiny a náhradou za to vyučovat tělocvik, zeměpis , dějepis němčinu a světonázorovou výchovu Byly navrženy nové učební plány , v nichž místo 3 hodin – češtiny v každé třídě bylo dáno po jedné hodině tělocvik, němčiny a zeměpisu –dějepis, což sebou přineslo zvýšení týdenního počtu hodin odborných učitelů ze 21 na 24 hodiny

Oslava památky hrdinů

Vzpomínka na pochod k Feldherrenhalle /Hale vojevůdců/ před 15. lety byla skromnou, ale působivou formou oslaveno 9.listopadu v 10 hod.dopoledne Žáci a učitelé se shromáždili v kreslárně, kde po harmoniové předehře odborného učitele Emila Hofmanna zazpívali žáci „ Ein Junges Volk“ /Mladý

národ/načež určitý počet žáků zahrál „Priestermarsch „/Pochod kněží/ a žák přednesl „Des deutschen Kraben Schwur“/Přísaha německého chlapce / a všichni žáci zazpívali „Hunderttausend Herzen schlagen“/Statisíce srdcí bijí/ V delším projevu oslavil pak pan ředitel hrdiny světové války, březnové padlé

38) Vzpomínková oslava

padlé z roku 1919 , boje z 9. listopadu 1923 a ony osvobozovací boje v minulých dnech načež zazněly hymny.

Přijetí do Hitlerjugend

Dne 17. listopadu se konalo v Liberci slavnostní převzetí sudetoněmecké mládeže do HJ říše. Na přijetí u říšského vůdce mládeže Baldura von Schirach se zúčastnili i žáci naší měšťanské školy pročež vyučování v tento den odpadlo.

Vůdcova návštěva

Dne 2. prosince přijel Vůdce a říšský kancléř Adolf Hitler do župního hlavního města Liberce. Tento den byl pro celý kraj slavnostním dnem. . Pro pokročilý roční čas a očekávaný nával lidu se žáci nemohli přivítání zúčastnit, zato ale se zúčastnili všichni učitelé proto bylo vyučování v 10 hod. ukončeno .Ve své řeči večer téhož dne vyzval Vůdce sudetské Němce , aby 4. t.m. podepsali rodný list Velkoněmecké říše.V sobotu byli žáci poučeni o významu voleb a jejich

- 39) průběhu a vyučování bylo skončeno. Téměř 99 % voličů hlasovalo 4.t.m. radostně pro Vůdce a složili tak přísahu věrnosti Německé říši.

Vánoční návštěva

Dne 19. prosince přijelo do naší školy na návštěvu 36 žáků se 4. učiteli pod vedením rektora Neumeistera z Budyšínské Lessingovy školy . Přes třeskutý mráz 15° C nabídl průvod se zvukem trumpet a vířením bubnů první pozdrav. Ve slavnostně vyzdobeném sále kreslírny srdečně přivítal vzácné hosty , načež rektor Neumeister vysvětlil, že Budyšínská chtějí poznat rodné město vůdce sudetských Němců , říšského komisaře a župního vůdce Konrada Henleina.Po pěkném vánočním svátku podělili všechny žáky pečivem a krásnými hračkami pro malé děti , žáci pak v kuchyni dívčí měšťanky podána skrovná svačina , během níž jejich učitelé

- 40) byli na návštěvě u svých kolegů . Po jídle podal epitel zprávu o osvobozeneckých bojích a seznámil je s životem sudetoněmeckého vůdce , načež se konal společný pochod na Konrádovu výšinu /Kopaninu/. Na kávu byli žáci hosty svých rychnovských kamarádů, načež se pro všechny děti v kinosále promítaly školní filmy , z nichž se zvláště líbil ten o výrobě hraček v Krušných horách.. Nacionálně-socialistická slavnostní hodina ukázala, jak už v dětských srdcích může zakotvit nacionálně-socialistická myšlenka.. Příliš rychle mizely hodiny společného radostného pobytu temná noc a nastavší chumelenice pobídly vzácné hosty k odjezdu.

Oslava 30. ledna

Vzpomínka na 6. výročí založení třetí říše byla obzvláště působivě oslavena , když ředitel školy v krásně vyzdobeném sále kreslírny

- 41) shromážděným žákům ozřejmil vysoký smysl slavnosti , který oslavuje jeden z světodějných velkých dní německého národa , načež shromáždění vyslechli z rozhlasu skvělou oslavu v Berlíně , kde říšský ministr dr. Goebbels vynikajícím způsobem charakterizoval tento bod obratu německých dějinách. S radostnými srdci zazpívaly děti „Hunderttausend Herzen schlagen“/Statisíce srdcí bijí/ a naslouchali slovům svého spolužáka Walfrieda Preißlera , který vzorně přednesl báseň„Deutschland, erwache!“/Německo probud' se!/ Hymny zakončily tuto jednoduchou, ale účinnou oslavu a radostně zaznělo zvolání mladých: „Našemu Vůdci Adolfu Hitlerovi Sieg heil!“

Žákovská soutěž „ Hilf mit „ /pomáhej/

Mládežnickým časopisem „Hilf mit!“ /pomáhej/ uspořádaná soutěž v níž mělo být především živě představeno naše osvobození od Českého panství a návrat do říše měla také v naší škole silnou účast a podala v perokresbách řadu událostí z

42) doby obsazení . v dřevořezbách figur smysluplně znázorňující sbírku do stran roztržitého národa v sudetoněmecké straně skrze vůdce Konrada Henleina a díky mládeže vůdci všech Němců Adolfu Hitlerovi představené v písni „Hunderttausend Herzen Schlagen“/Statisíce srdcí bijí/. Práce žáků byly vystaveny ve dnech 11. a 12. února , navštívilo je na 1000 lidí a získaly plné uznání stejně tak jako na výstavách v Jablonci a Liberci byly v tisku chváleny a vybrány na celkovou výstavu v Berlíně. . Ke krytí nákladů byly nejdříve použity dobrovolné dary návštěvníků výstavy v obnosu RM 72,42 a dar jabloneckého Výstavního výboru RM 40.- , pokladna školní obce ale musela přidat zhruba stejný obnos , což se stalo s vědomím, že velká doba musí být udržena ve vzpomínkách a

43) Rychnov jako rodiště vůdce sudetských Němců by se mohl uplatnit

Vzpomínková oslava

Dne 12. března se žáci zúčastnili na oslavách hrdinů ve svých obcích školního obvodu dne 13. března bylo společně připomenuto výročí osvobození Rakouska /Ostmark/. O 10.hodině shromáždili se žáci s učiteli v kreslárně, kde nejprve zazněla jaře a radostně pseň „Hunderttausend Herzen schlagen „/Statisíce srdcí bijí/ a deklamována část sboru „Ein Volk wacht auf“ /Národ se probouzí/ Ředitel připojil svou řeč na oslavu dne hrdinů předešlého dne , nabídl pak přehled historie Rakouska a vyzdvihl zejména význam velkého činu Vůdce pro nás sudetské Němce , kteří po staletí spolupracovali na vývoji Rakouska a po světové válce společně s Rakouskem usilovali o návrat do říše. Poté co žák Walfried Preißler přednesl mistrovsky báseň „ An den Führer“ /Vůdci/ byly zazpívány hymny. Po skončení slavnosti pokračovalo vyučování.

44) Slavnostní hodina

Dne 15. března bylo ráno v rozhlase oznámeno, že na prosbu české vlády obsadilo německé vojsko Čechy a Moravu , zatímco Čechy ohrožované Slovensko se prohlásilo samostatným. Nato shromáždil ředitel žáky v 8 hod. v kreslárně a sdělil jim, že tím bylo napraveno těžké bezpráví, spáchané na našem národu . Státnická moudrost , obezřetnost a činorodost našeho velkého vůdce vylepšila vlastně chybu světových dějin, která byla spáchána tím, že ne statečnost, odvaha a pohrdání smrtí, nalezly po válce svou odměnu, ale mrzká zrada . S radostí v srdci žáci a učitelé vůdci zvolali „Sieg heil!“

Oslavy narozenin

50. narozeniny Vůdce se mohly ve čtvrtek 20. dubna oslavit mimořádně slavnostní formou, poslechem rozhlasového proslovu

45) říšského ministra výchovy dr-. Rusta záramovaného hudbou a zpěvem žáků. Protože ale tento den podle pokynu říšského komisariátu státním svátkem a školy měly volno, byl v předchozí den v poslední hodině plánované vyučování ve všech třídách proměněno v jednoduchou oslavu velkého svátku celého německého národa a žáci se zúčastnili oslav ve svých obcích.

Poradna o povolání

Dne 16. června se konala poradna žáků o volbě povolání po opuštění školy. Po úvodním projevu ředitele v němž zvláště vyzdvihl , jak beznadějně byl vyhlídka na zaměstnání v uplynulých letech nezaměstnanosti a jak skvělé budoucnost ve Velkém Německu leží před mladými, vpřed hledícími a schopnými lidmi přednesli dva zástupci pracovního úřadu v Liberci příhodnou formou , podle jakých hledisek se má volit zaměstnání, aby později nenastalo rozčarování a lítost, které

46) ztrpčují život , načež se radili s jednotlivými žáky a jejich rodiči , zda jejich záměr na vybrané zaměstnání odpovídá schopnostem žáka a zda se strany řízení povolání proti němu nebudou námítky.

Inspekce

Dne 19. června navštívil školu komis. okresní školní rada pan Alfons Urban , byl přítomen ve všech třídách opakovaně při vyučování a pak projednal s odbornými učiteli své poznatky .Řediteli doporučil, aby projednal se starostou odstranění kříže ze hřiště za budovou měšťanské školy .

Zrušení pokračovací školy

Dne 19. června předal ředitel chlapecké měšťanské školy jako býv. ředitel od r.1934 nefungující všeobecné pokračovací školy řediteli Okresní pokračovací školy úřední spisy a učební pomůcky , které přes 40 let – od r. 1891 do 1934 zajišťovala odborné vzdělání mladých řemeslníků, obchodníků a sklářů. Rýsovací pomůcky, pravítka, potřeby ke kreslení a knihy byly

- 47) velké části přenechány chlapecké měšťance.

Žáci hubí plevel

V důsledku častých dešťů značně se rozmohl plevel na polích. Protože chyběly pracovní síly v zemědělství, po nařízení školských úřadů žáci pod vedením svých učitelů v hodině přírodopisu nebo tělocviku u těch zemědělců, kteří si podali žádost, odpracovávali dvě hodiny při pletí brambor řepa a máku.

Oslava propouštění

Školní rok byl zakončen 15. července rozdáváním výročních vysvědčení . NA návrh NSDAP se 16. července konalo v 9. hodin propuštění ze školy slavnostním způsobem. Žáci a žákyně pochodovali v rozčlenění strany z náměstí Adolfa Hitlera na slavnostně vyzdobené hřiště , kde zaujali postavení . starosta s radními , zástupci strany , rodiči a přáteli školy . Po úvodních fanfárách zazpívali žáci a žákyně píseň „Grüßt die Fahne“/Pozdravte vlajku!/ načež důvěrník NS učitelského svazu Franz Posner promluvil k odcházejícím žákům , kdy srovnal mezi smutným odchodem za školy v československém

- 48) státu a štěstí věšticím ve Velkém Německu , pobídl děti k věrnosti k vlasti a ve jménu obou učitelských sborů jim přál vše nejlepší na životní cestě. Žák Walfried Preißler podkoval srdečnými slovy za výchovu německých chlapců a dívek načež děti deklamovaly sbor a píseň „Deutschland, heiliges Wort!“/Německo-svaté slovo/ a na rozloučenou stiskly ruku učitelům a učitelkám Poté vlajkonoš /Hoheitsträger/ strany Ludwig Seidel v projevu uvedl, jak učitelé v uplynulém období přes hrozby chlebovárného státu děti vychovávali v národním duchu a rukouáním přijal chlapce a dívky do společenství dospělých. Po chóru zaznělo třikrát Sieg heil! našemu vůdci a zazněly hymny. Ve škole obdrželi odcházející propouštěcí vysvědčení a knížечku „Hitlerworte“/Hitlerova slova/

Výroční zpráva

1. Učební pomůcky a knihovny

V uplynulých 20 letech byly škole okresním školním výborem

- 49) přidělovány do žákovské a učitelské knihovny díla s vyloženě českým charakterem , zatímco knihy německého smýšlení musely být vyřazovány. Po návratu do říše byly ony z knihoven vyřazeny a tyto opět .zařazeny. K naléhavě nutnému vybavení knihoven v nacionálně-socialistickém duchu bohužel finanční prostředky nedostačují

2. Zdravotní stav .Školní návštěva

Zdravotní stav žáků byl všeobecně dobrý ,přesto výživa v důsledku nouze o práci a výdělek v prvních měsících by byla mohla být lepší. Po připojení do Velkoněmecké říše byla určitá část žáků přijata do rodin ve staré říši, a po dobu týdnů co nejlépe živena, takže se jejich vyživovací stav podstatně zlepšil Sice byl delší nepřítomností ve škole znatelný jejich menší pokrok ve vyučování, tento nedostatek ale byl vyvážen jejich tělesným zesílením skutečně v nacionálně-socialistickém

- 50) duchu nesené milé péči jejich pěstounů , které v dětech několik Veselých šťastných týdnů zůstanou v krásných vzpomínkách na celý život.

3. Personální stav učitelského sboru

Počet žáků: 121, na konci 115

Franz Posner, ředitel

Richard Goldhammer, def. odb.učitel, třídní v 1. tř.

Friedrich Müller, def.odb.učitel , třídní ve 2. tř.

Emil Hofmann, proz., od 1. 8. 1939 def, odb.učitel , třídní ve 3. tř.

Hermann Rösler, katecheta měšť.škol, učil řím.katol.nábož.

Johann Gerstner, farář v Jablonci , učil starokatol.níbož.

Artur Groschwald, učitel evangel.nábož.

4. Péče o mládež

Protože po návratu do říše všechna spolky musely zastavit svou činnost, nemohl Svaz Němců v tomto roce provozovat polévkový ústav. , zato pečovalo ale NSV dostatečně o nezaměstnané a chudé rozdáváním potravin a spotřebních předmětů.

- 51) čímž byla nouze definitivně zažehnána. K Vánocům přišlo k rozdělení velké množství oděvů a šatstva, WHW rozvinula svou pověstnou činnost.

Koupání, výlety.

Říšský komisař pro sudetoněmecké oblasti v úředním školním listě z 15. listopadu 1938 vydal směrnice pro počet týdenních hodin bylo určeno 5 hodin tělesné výchovy , v nichž vedle obvyklého cvičení se mělo rozvíjet putování, , sport všeho druhu, , čtení map, učení o krajině, vyučování o vojsku , tomu odpovídaly v zimě a v létě velké pochody, podle roční doby sáňkování, lyžování bruslení , venkovní hry, plavání aj. Tělesné otužování byla ale pěstováno také v HJ, Ve dvoudenním výletu 1.tř. šla do Lužických hor, 2. a 3. tř. do Jizerských hor až na hranice Krkonoš. V soutěži Hilf mit!/Pomáhej/ byly škole přiznány 2 ceny

52)

Školní rok 1939 - 1940

Začátek školy

Školní rok měl být zahájen 1. září slavností, ale ve 3/4 6 vypukla válka proti Polsku a v 6 hodin oznámil německý rozhlas Deutschlandsender že z nařízení civilní letecké ochrany vyučování ve všech školách v Říši odpadá.Dne 3. září vyhlásila Velká Británie a Francie jako spojenci Polska Německu válku.Naše statečná armáda vpadla do Polska v 3. směrech, porazila polskou armádu v mnoha bitvách a již po 8.dnech dorazily pancéřové vozy do Varšavy Po sotva 3. týdnech bylo polní tažení proti Polsku v podstatě skončeno. Dne 11- září bylo vyučování slavnostně zahájeno Žáci chlapecké měšťanky a žákyně dívčí měšťanky se shromáždili se svými učiteli a mnoha rodiči na hřišti, kde po vztyčení vlajky s hakenkreuzem , a po

- 53) básni jednoho žáka a písni „Grüßet die Fahne“!/Pozdravte vlajku) byli všichni přítomní pozdraveni ředitelem dívčí měšťanky Rudolfem Peukertem . Místní vedoucí NSDAP Ludwig Seidl požadoval od dětí výstižnými slovy v této těžké době věrné následování , které se musí osvědčit v přesné poslušnosti k učitelům , Ředitel chlapecké měšťanky Franz Posner vzpomenu, že školní rok už podruhé začíná v nebezpečné době , že my ale všichni máme důvěru k vůdci a se železnou vůlí chceme splnit svou povinnost jako naši stateční vojáci na frontě.Jeden žák pak slíbil jménem všech věrné následování a zazněla píseň „Deutschland, heiliges Wort“/Německo,svaté slovo/Po trojnásobném Sieg heil! vůdci zazněly hymny.

Nedělené vyučování

Se začátkem tohoto školního roku bylo na měšťanské škole zavedeno nedělené vyučování. , hodina ale stanovena jen na 45 minut , takže

- 54) s přestávkami 5 minut po každé hodině a velkou přestávkou 20 min. po 3. hodině trvá vyučování od 8 do 13,10hod. kteréžto zařízení se ukázalo dobrodiním zejména pro přespolní žáky

Rozdělení hodin

V úředním školním listě z 1. září bylo oznámeno rozdělení hodin z listopadu 1938 opět pozměněno a přizpůsobeno učebnímu plánu středních škol ve staré říši s tím, že byl závazně zavede cizí jazyk s 5. hodinami týdně v 1. tř. a po 4. hodinách ve 2. a 3. třídě. Plán, aby se v nižších dvou třídách učila angličtina a ve 3. tř. zavedla čeština byl na pokyn ve Školním listu z 15. září takový, že češtinu učít na jazykové hranici byla tak pozměněno že dívky a chlapci podle přání rodičů budou v mít 1. a 2. tř., angličtinu nebo češtinu. kdežto ve 3. tř. kteří už ve šk.roce 1937-38 měli češtinu, zůstane po jednom českém oddělení. Výuka angličtiny

- 55) v obou společných odděleních převzala sl. Ida M. Hartrampf, (roz.Hilsch), češtinu odb.učitel Ludwig Seidel, oba z učitelského sboru dívčí měšťanky.

Vzpomínková hodina

Dne 30. září, v předvečer výročí našeho osvobození, bylo místo poslední hodiny uspořádána v kreslárně společná slavnostní hodina kde po zazpívání bojových písní, přednesu době odpovídajících básní a po Krátkém přehledu podané, m ředitelem školy, odborný učitel Richard Goldhammer přečetl úryvek o Benešově konci z díla „Der Marsch ins Großdeutsche Reich“ /Pochod do Velkoněmecké říše/ načež zazněly hymny.

Kříž na hřišti

Kříž na hřišti u budovy měšťanské školy, který tam byl umístěn po přenesení na místo oltáře starého kostela se ukázal při novodobém cvičení a ještě více při hrách jako překážka a byl proto na návrh komm. okresního školního rady odstraněn a předán farnímu úřadu

- 56) Vzpomínka

Dne 9.listopadu se ve všech třídách vzpomenulo mrtvých nacionálně-socialistického hnutí. S hlubokým dojetím přijali žáci sdělení, že v předvečer v mnichovském pivovarním sklípku byl na vůdce podniknut atentát, jemuž on ale šťastnou shodou okolností unikl, který ale stál životy 8. zasloužilých členů strany a víc než 30 lidí bylo zraněno. Se srdci naplněnými díky bylo z těžkého nebezpečí uniklému, milovanému vůdci provolána trojnásobné Sieg heil!

Večer s rodiči

Dne 18- prosince se v měšťanské škole shromáždili rodiče žáků a žákyň, opouštějících na konci školního roku školu, aby se zástupci pracovního úřadu a obou učitelských sborů se poradili o volbě povolání svých dětí. Po zahájení a přivítání panem Posnerem objasnil H.Peukert hlediska, podle nichž chlapci, sl. Jewatschek hlediska podle nichž u dívek

- 57) této volby se týkající a přitom zmínili zákonné předpisy o řízení povolání, načež odb.učitel R. Goldhammer pojednal přeměně měšťanské školy ve školu střední podle vzoru staré říše. V následující debatě položili mnozí rodiče otázky, které vyčerpávajícím způsobem zodpověděl vedoucí pracovního úřadu v Liberci p. Lutz přičemž také sdělil, že v současné době se připravují různá opatření, která ulehčí chudým, schopným žákům vzdělávání. Po všeobecné rozpravě následovaly osobní informace s přednášejícími a učiteli.

Chladné počasí

Po Vánocích nastala silná sněhová nadílka a silné mrazy, teploměr klesl na -30 ° C. Říšský místodržící nařídil proto prodloužení vánočních prázdnin do 10.ledna. Na začátku vyučování musel školník už den předem učebny vytopit, aby se dosáhlo požadované teploty, v dalších dnech zima polevila.

- 58) Ubytování

Pro ubytování 105. Volyňských Němců se musela 16. ledna vyklidit budova obecné školy a tato musela po dobu potřeby být umístěna v budově měšťanské školy. Byly jí přiděleny přízemní učebny dívčí

měšťanky a velká učebna chlapecké měšťanky .3. tř. první /dívčí/ byla umístěna v přírodopisném kabinetu 2. třída poslední /chlap./ v kreslárně

Vzpomínka /založení 3. říše/

Dne 30. ledna bylo letos upuštěno od zvláštní slavnosti v důsledku války a bylo na význam dne poukázáno jen ve třídách.

Chladna

Uprostřed měsíce února nastaly znovu kruté mrazy .Starostovi se podařilo zásoby koksu, které už docházely, odpovídajícím způsobem doplnit , ale 14.t.m. nařídil Landrát pro všeobecný nedostatek uhlí uzavření všech obecných a měšťanských škol v okrese

- 59) do 29. února Koks, který byl ve sklepě se musel dodat nájemníkům v Jablonci ,poštovnímu úřadu v Rychnově , obecné škole pro Němce z Volyně, , místní skupině Červeného kříže a školce. Prázdnno bylo nakonec prodlouženo až do 3. března , a trvání školního roku proto prodlouženo až do poloviny července , v týdnu od 4. do 9. března byli žáci shromážděni v prvním jmenovaném dni na vzpomínku na březnové padlé , a k přijetí úkolů, dne 6. a 8. t.m. k poslednímu účelu. Teprve 11. března mohlo začít opět pravidelné vyučování.

Světónázorová péče o mládež

Dne 3. dubna promluvil rozhlasem k mládeži polní maršál Göring.Žáci a žákyně obou měšťanských škol a dvou nejvyšších tříd obecné školy se s učiteli shromáždili v tělocvičně,kde žák Oswald Hübner zahájil oslavu průpovědi, načež zazněla píseň „Deutschland, heiliges Wort“/Německo-svaté slovo/

- 60) Generál polní maršál ukázal dětem mohutné výkony našich vojsk ve tažení proti Polsku a nadchl mládež pro letectvo.Kladl jim ale také na srdce aby měli úctu k výkonům starých a nabádal je k věrnému plnění povinností. Po úctě k peci zazněly hymny.

Vůdcovy narozeny

V den Vůdcových narozenin shromáždili se všichni žáci a žákyně obou měšťanských škol s učiteli v tělocvičně která byla vyzdobena krásně ozdobeným obrazem Vůdce. Po průpovědi jednoho žáka a mluvenému sboru 3. tř. dívek zazněla píseň „Hunderttausend Herzen schlagen“ , pak všichni poslouchali řeč vůdceva zástupce Rudolfa Heße , který živě představil dětem povinnosti německé mládeže vůči Vůdci a národu ve době války a ve jménu všech popřál milovanému Vůdci k narozeninám hodně štěstí . S nadšením byly zapěny hymny a vůdci bylo provoláno Sieg heil!

61)

Světónázorová péče o mládež

V rámci ranního svátku promluvil dne 29. dubna říšský vedoucí dr. Ley k mládeži.Ve slavnostně vyzdobené tělocvičně naslouchali chlapci a dívky jeho slovům a ke konci s ním souhlasili radostně zvoláním: Našemu Vůdci Adolfu Hitlerovi a jeho velkému příteli Mussolinimu Sieg Heil! Slavnost byla uvedena básní „Deutsche arbeit“/Německá práce/ a písni „Nichts kann uns rauben“/Nic nás nemůže oloupit/ Slavnost byla zakončena hymnami. Se stejným cílem promluvil v rozhlase k německé mládeži 6. května pan ministr pro výchovu, vědu a vzdělávání Rust a pobídl jí především k pilné,vytrvalé práci ve škole čímž budou hodni našich nesrovnatelných statečných vojáků. a vytvoří šťastnou budoucnost. Nádherná řeš byly zarámována obvyklým způsobem.

Dne 3. června promluvil župní vedoucí Wächtler k německé mládeži. Chlapci a dívky, shromáždění v tělocvičně pozorně jeho zkušenostem ze školy v Horní Falci

62)

Sloučení tříd

V důsledku povolání odb.učitele Rudolfa Masopusta k válečné službě ve vojsku byly 3. tř. dívk. a 3. tř. chlapecké měšťanky přechodně sloučeny. Od 11. června byly oba ročníky vyučovány v kreslárně, neboť nebyla žádná jiná místnost schopna pojmout 61 žáků., resp. jediná velká učebna je v mnoha dnech v týdnu obsazena 5. tř.obecné školy, čítající téměř 60. dětí.

Předměty pro zařízení

Z předmětů, které Češi v září 1938 z menšinové školy odvezli a nyní zase byly vráceny dostala naše škola prostřednictvím okresního školského úřadu 2 skříně, 2 psací stoly, 2 židle a 1 stojan na obrazy.

Světónáborová výchova mládeže

V pokračování téže promluvil 24. června v ranní slavnosti vedoucí rasově-politického úřadu dr. Groß Ukázal

- 63) dětem vynikající charakterové vlastnosti našeho národa a z toho pro děti vznikající povinnosti.

Oslava příměří

Dne 25. června vstoupil v 1,35 hod. v platnost příměří mezi německým a italským vojskem na straně jedné a francouzským na straně druhé. Skvělé, v dějinách bezpříkladné vítězství naší statečné armády a v zorném poli nastupující mír s Francií odpovídajícím způsobem oslavit, byli žáci a žákyně v 8 hod. shromážděni v krásně vyzdobené tělocvičně, kde po výroku jedné žákyně, směřovanému k Vůdci pan ředitel Peukert uvedl slavnost hrou na harmonium načech děti s hlubokým pohnutím zazpívaly „Deutschland, heiliges Wort“/Německo, svaté slovo/ Pak pan ředitel Posner připomenul žákům 3 slavná tažení 1870/71, 1914/18 1939/40 „jak náš národ byl podveden o ovoce svých velkých bojových činů ve světové válce a jak Vůdce pomocí svých vojevůdců a

- 64) státnického umění tuto potupu smazal a podle jeho příkladu naši dobří vojáci předvedli zázrak statečnosti. Nadšeně zazpívaly děti „Hunderttausend Herzen schlagen“/Statisíce srdcí bijí/, zaznělo 3 krát Sieg heil! Vůdci a zazpívaly hymny. Ten den bylo škola nebyla.

Večer s rodiči

Jelikož s nadcházejícím školním rokem byla měšťanská škol a přizpůsobena německé škole střední a proto mezi přijímanými žáky musí se dělat ostrý výběr, byli na 26. června pozváni rodiče žáků., přestupujících do měšťanské školy a žáků 2. a 3. třídy ne rodičovský večer, na němž ředitel Posner zevrubně informoval o novém uspořádání měšťanské školy, hojně zastoupení rodiče naslouchali pozorně vývodům řečníka, místní vedoucí NSDAP s nimi souhlasil, jedna matka požadovala shovívavost u přijímacích zkoušek, protože žákům pro onemocnění jejich učitelky

- 65) v důsledku uhelných prázdnin a válečných poměrů bylo v učení bráněno. Pak se konaly osobní rozhovory rodičů s učiteli

Světónáborová výchova mládeže.

1. června promluvil v rámci ranní oslavy hejtman polních parašutistů Zierach k německé mládeži.. Žáci a žákyně mohli poprvé rozhlasovým aparátem, zakoupeným panem starostou za RM 341.- „Lorenz“ poslouchat nádhernou řeč hejtmána, vyznamenaného rytířským křížem

Přijímací zkoušky

Přeměnou měšťanské školy ve školu střední staré říše se musel udělat přísný výběr mezi přijímanými žáky, dne 1. července byly písemné zkoušky z němčiny a matematiky., dne 4. července byly ústní zkoušky, í pod dozorem pana okresního školního rady. Zkouškám se podrobili ze 4. třídy (pro první ročník) na základě uspokojivého výsledku vyučování 15., na základě dostatečného výsledku vyučování 4 žáci, z 5. ročníku 17 a 2 žáci. Z prvních neobstáli u zkoušek . 4, (s povolením 3), z posledních 3.

Závěrečná oslava

Dne 13. července byl školní rok slavnostně zakončen Žáci a žákyně se shromáždili s učitelským sborem v tělocvičně, kde přednesli básně a písně, V projevu uvedl ředitel Posner povinnosti které nyní na ně čekají, především nasazení na žně, pak ve zvoleném zaměstnání a ve společnosti by byli hodni velkého

Vůdce a statečného vojska Děti stvrdily tichou přísahu poctou Vůdci a zazpíváním hymen. Odcházející žáci obdrželi od města krásný obraz vůdce jako upomínku na velkou dobu

Výroční zpráva.

1. Učební pomůcky , knihovny

- Podle předpisu byly na učební pomůcky každé čtvrtletí od každého žáka vybráno 20 pfenigů, což dává celkový obnos RM 75,2 , které byly zaslány na říšské středisko pro naučný film
- 67) Od něj dostala škola novodobý filmový aparát, který podle platných předpisů bude k dispozici i sousedním školám a straně. Z předmětů české menšinové školy vrácených okresní školské správě dostala naše škola 22 učebních pomůcek pro přírodopis, a 1 pro historii přírody, , ze zařízení 3 skříně, 3 psací stoly, 2 židle a 1 stojan na obrazy. Z daru pana vládního presidenta pro školní knihovny dostala naše škola 100 RM , za což bylo získáno 31 soudobých knih pro mládež, při jejich zařazení byl určitý počet zastaralých knih pro mládež vyřazeny. Pro učitelskou knihovnu došly rovněž nějaké darované knihy od okresního školského úřadu , některé byly zakoupeny
- Zvlášť cenné je Vůdcem a říšským kancléřem zaštitěné dílo „Hermann Stegemann :“ Geschichte des Krieges “/Dějiny války /

2. Zdravotní stav žáků. Návštěva školy

Zdravotní stav žáků byl

- 68) trvale dobrý, nakažlivé nemoci se nevyskytly, Protože nový učební plán pro tělesnou výchovu určuje 5 týdenních hodin, mohla být téměř každý den jedna hodina tělocviku , která v zimě byla často využita k sáňkování a lyžování, v létě ke koupání. Posledně jmenovanému bylo ostatně vzhledem k počasí poněkud bráněno. Návštěvy školy byly poměrně dobrá, vzhledem k válce způsobeným zvláštním okolnostem bylo natolik vzat zřetel, že žáci často vypomáhající při zemědělských pracích byli omlouváni. Na sklizeň brambor , odplevelení lnu , řepy a brambor byly opakovaně nasazeny celé třídy, rovněž k pěstění moruší při mlékárně

Výsledky vyučování

Opakované přerušování vyučování a válečné poměry ovlivnily podstatně úspěch vyučování , na konci školního roku se muselo 8 žáků 2-tř. a 4 žáci 3. tř.

- 69) se museli vrátit do obecné školy.

Personální stav učitelů

Franz Posner, ředitel
odb.uč. Rich. Goldhammer, třídní ve 3. tř.
odb.uč. Friedr. Müller třídní ve 2. tř.
odb.uč. .Emiül Hofmann, třídní ve 3.tř.
katecheta.Hermann Rösler, učil katol.náb.
farář Johann Gerstner , učil starokatol.náb.
učitel A.Groschwald, lin.R.Wagner, učil evang.náb.
odb.uč. L.Seidel (dívčí měšťanka) pro český jazyk
odb.učitelka M.Hartrampf, učila angličtinu
počet žáků 100

Žákovské výlety

Přenechání říšských drah pro vojenské transporty omezilo letos výlety vlakem, zato podnikli žáci dvou nižších tříd jen denní výlety do Jizerských hor , čtvrtá třída navštívila tábor na Jizerce a dělala odtud po dva dny výlety do okolí.

Sociální péče

V prvních měsících dávala NSV dětem mléko , polévkový ústav nebyl v tomto školním roce otevřen.

Výstava:

14. července uspořádali žáci pracovní výstavu (Škola a válka) Vnesla na darech RM 26,58

70)

Školní rok 1940 – 1941

Školní rok byl zahájen 2. září v 8 hodin vyvěšením vlajek a slavností. na níž ředitel poukázal na tvrdý zápas o konečné vítězství , žákům a žákyním ale předestřel i jejich povinnosti , které svým plněním se učiní hodnými statečného boje armády . Připomenul dětem ale také to že povýšení měšťanské školy na školu střední sebou nese i zvýšené úkoly , které z chlapců udělají cílevědomé, povinností vědomých se silnou vůlí. schopné muže a z děvčat věrné, ženy v domácnosti, . i když v mezidobí snad budou zastávat jiné postavení .. Přednes básní a písní jakož i poctění Vůdce zkrášlilo slavnost. Jelikož z dívčí měšťanky byl do armády povolán z učitelského sboru ředitel a dva odborní učitelé, a jiní učitelé nebyli k dispozici byly 1. a 2 třída spojeny , takže chlapci a děvčata v těchto třídách byly společně vyučovány, kdežto 3. a 4. třída zůstaly oddělené chlapecké a dívčí třídy

71)

Uznání

V soutěži německé mládeže „Tvůrčí Německo“ v roce 1939-1940 za dosažené výkony vyjádřil župní správce Fritéz Wächtler chlapecké měšťance uznání Župní správa NS svazu učitelů Sudety v uznání vynikající práce v „Ostlandhilfswerk“ /Pomocné dílo Východ/ udělila chlapecké měšťance následující říšské ceny:1.:1. kopací míč 2: flétny 3. skříňka s nářadím : 4: 3 foukací harmoniky

Podzimní prázdniny

Letos byly v župě Sudety nařízeny podzimní prázdniny a sice od 7. do 13. října. Byly využity v první řadě k pomoci při sběru brambor.Sklizeň obilí v letošním roce velice utrpěla trvalými dešti , sklizeň brambor dala za to velký výnos. Chlapci a děvčata pomáhali pilně při sběru brambor , takže na konci prázdninového týdne bylo ve školním obvodu téměř všechno sklizeno, ba mnohé děti ještě pomohly při sklizni řepy. Podle potvrzení zemědělců vypomohli naši žáci a žákyně děti 586. hodinami.

72)

Porada k volbě povolání

Dne 5. listopadu mšlí p. Lutz a sl.Newatschek z úřadu práce v Liberci všeobecnou poradou o povolání-odpoledne s žáky a žákyněmi, , kteří opustí školu a večer s jejich rodiči . jednotlivé porady jsou plánovány na začátek roku 1941

Povolání –propuštění

Dne 15. listopadu byl odborný učitel Emil Hoffmann povolán do armády , dne 20. listopadu byl odborný učitel Rudolf Masopust propuštěn z vojska , a 21. opět nastoupil do služby. Jelikož po této výměně bylo dispoici zase jen 5 učitelů, musely obě 3. třídy zůstat sloučeny

Služební nástup-odb.uč. .Schmid

Dne 23. prosince byl odborný učitel Wilhelm Schmid, který byl trvale v měšťanské škole ve Smržovce byl škole přidělen na dobu potřeby. (Opatření říš.presidenta v Ústí, z 8.1.1941 ,II a 3 z 20.12.1940) neboť jmenovaného dne až do 5.1. trávající vánoční prázdniny , následoval skutečný nástup dne

73) 6.1.1941 tímto přidělením bylo umožněno oddělit ve 3. tř. chlapce a dívky a zavést plný počet hod Odborný učitel Wilhelm Schmid se narodil 4. listopadu 1903 v Rochlicích, okr Liberec , navštěvoval tam obecnou školu a ve Vesci měšťanku, a v Liberci učitelský ústav, složil tam 13. června 1922 maturitu a 19.listopadu 1930 získal oprávnění k vyučování pro obecné školy .23. listopadu1932 složil zkoušky z předmětů II .odb.skupiny a 21. dubna 1931 z českého jazyka pro měšťanské školy.Po několika letech působení v městském německém dětském domově v Liberci jako učitel češtiny v Rochlicích ,pak jako

úředník nemocenské pokladny Liberci byl 1.9.1929 ustanoven na obecné škole v Janově, dne 1.9. 1931 v Tanvaldu a 1.9.1939 ve Smržovce.

Zemřela žákyně

- 74) Dne 7. ledna zemřela žákyně Margit Hillebrand z Rádla, která snad pro špatný růst podlehla rakovině. Ačkoli v tomto roce už nemohla navštěvovat školu, doprovodily žákyně 4. třídy svou milou a hodnou kamarádku s učitelkou Idou Hartrampf a učitelem Rudolfem Masopustem na poslední cestě., daly jí krásný věnec a na rozloučenou jí zazpívaly.

Uhelné prázdniny

- 75) Kvůli nedostatku topného materiálu a těžkostem s jeho opatřením nařídil říšský místodržící ve vládním kraji Ústí a Karlovy Vary na dobu od 3. do 16. února prázdniny. Děti musely dělat úkoly, jednotliví učitelé hudby, lyžování, těsnopisu a angličtiny se účastnil Inspekce Dne 24. února navštívil pan školní rada Alfons Urban, školu, byl přítomen vyučování ve všech třídách a nechal si předložit sešity žáků a žákyň. S chodem vyučování i s výsledky žáků a žákyň byl skutečně spokojen. Školníkovi povolil užívat s jeho místnosti sousedící prostor, pokud ho nebude bezprostředně pro školní účely zapotřebí. Jakmile nastane možnost stavět, má se nad malířským sálem vystavět nástavba do výše ostatních budov, jak je už dlouho plánováno. Zároveň se má vybudovat nové centrální vytápění a okna nově upravit. Nemocenská dovolená Dne 17. dubna nastoupila odb. učitelka Ida M. Hartrampf, roz. Hilsch, 4 měsíční zdravotní dovolenou, po níž má následovat mateřská dovolenou. Nově ustanovení Zároveň s tímto dnem byli ustanoveni paní Elizabeth Maschke, roz. Kundlatsch, pro angličtinu, pan Ludwig Seidel pro tělocvik. První složila po návštěvě měšťanské a obchodní školy a jednoročního kursu angličtiny dne 6.10.1931 universitní zkoušky v Praze a 30.11.1934 učitelské zkoušky z anglického jazyka v Liberci, druhý víc než 3 desetiletí působil jako turner, přední turner a turnerský vůdce má vysoké turnerské vzdělání a od 1. dubna 1938 má
- 76) od turnerského svazu oprávnění nést titul učitel tělocviku. Oslavy narozenin Den vůdcových narozenin v tomto roce připadl na neděli a byly plánovány velké veřejné slavnosti, byl v předcházející sobotu v poslední vyučovací hodině v každé třídě uspořádána malá oslava. Žákovský výlet Jelikož v době války se měly dopravní prostředky jen málo využívat, velké výlety se nekonaly. Dne 10. července bylo ve všech třídách společně vykonáno jen jedno putování na Špičák a na Slovanu /Seibthübel/ Výstava Dne 13. července byla uspořádána výstava kreseb a ručních prací žáků a žákyň a výstava učebních pomůcek. Výstava byla hojně navštívena a získala pochvalu a na darech bylo získáno RM 91,51 Závěrečná slavnost Dne 16. července byl školní rok zakončen rozdáváním vysvědčení. S odcházejícími žáky a žákyněmi bylo slavnostní rozloučení.

Výroční zpráva

1. Učební pomůcky a knihovny.

Z nařízení pana říšského presidenta ze dne 27.1.1941 IIa11 bylo obci přidáno RM 9800.- Z toho bylo opatřeny za 397,65 RM nástěnné mapy a obrazy a za RM 518.- knihy pro žáky a RM 205,- knihy pro učitele za což mohly být opatřeny novodobé Z tohoto věnování byly také opatřeny . 4 posuvné tabule, 2 skříňky na nářadí 1 velký a 5 malých odrazových skříňek, 22 školních lavic a 1 telefonní zařízení, jakož i 3 velké učebny byly vybaveny parketami.

2. Zdravotní stav a návštěva školy

Zdravotní stav žáků a žákyň byl i tomto roce trvale dobrý, onemocnění jedné žákyně z Kokonína na spálu zůstalo našťastí ojedinělé. Školní návštěva byly po celý rok uspokojivá.

3. Personální stav učitelského sboru

Počet žáků by 82, žákyň 99, celkem tedy 181

- 78) Franz Posner, ředitel

Rudolf Masopust, doživotní odb.učitel , třídní v 1. tř
 Friedrich Miller,doživotní odb.uč. třídní ve 2. tř.
 Wilhelm Schmidt, doživotní odb.uč. třídní ve 3. tř.m
 Ida M Hartrampf, Ida dož.odb.učit., třídní ve 4.tř. dívčí
 Johanna Kleinert, doživ. učitel.domáciho hospod. třídní ve 4.tř.dívčí od 17.4.
 Hermann Rösler doživ.katecheta, učil katol.náb.
 Johann Gerstner, farář v Jablonci n.N., učil staokatol.náb.
 Rosa Wagner, učitelka v Jablonci n.N.,učila evang.náb.

4.Tělesná výchova , Sport

- za paní Idu M.Hartrampf , která po mateřské dovolené opouští školské služby Pro výuku tělocviku ustanoven učitel tělocviku Ludwig Seidel , který dne 13. července odpoledne na hřišti u měšťanské školy předvedl žákům a žákyním krásné ukázky turnerského umění. Sport nebyl v důsledku nepříznivého počasí. zanedbán. Zima byla tak bohatá na sníh, jak lidé ani nepamatují.. Sněžení panovalo až do jara .Jezdit na sáních se téměř nedalo, protože byl měkký sníh,ale ani lyžování a sánkování se nedalo provozovat ve stejném rozsahu jako v minulé zimě Pozdě nastoupivší léto dovolilo jen málo koupání.

;

5) Válečné nasazení

Obrovský zápas o prosazení Německa ve světě, bezpříkladné hrdinství našeho statečného vojska probudily u žáků a žákyň nadšení a radost z nasazení , které přineslo ty nejkrásnější květy. Ve velkém množství byly sbírány la odváženy léčivé rostliny, kosti a sběrné suroviny vojákům na frontě byly posílány polní dopisnice, o žních byly nasazeny všechny síly. Zvláštní úspěch měla 4.tř. svou prací pro Hilf mit!/Přispěj/ Soutěž „Seefahrt ist not!“ / námořnictví je třeba!/ získala 6 říšských cen stala se vítězem župy , dostala od velkoadmirála von Raedera jeho obraz a 4 žáci mohli na jeho náklady

80)

Školní rok 1941 - 1942

Začátek školy.

Nový školní rok byl zahájen 11. září v kreslírně společnou oslavou, která byla zářímována přednesem básní a písní. Ředitel školy pak ve svém projevu poukázal na to,, že přísný výběr žáků a žákyň bude vyžadovat vyšší výkon a že vážnost doby vyžaduje vyšponování všech sil.

Nedostatek učitelů

Odborný učitel Richard Goldhammer byl jako nadporučík v záloze povolán do zbraně , odb.učitel Emil Müller byl přikázán na ústav pro výchovu učitelů v Liberci , nové učitelské síly nejsou dispoici , proto se nemohly 1.,2., a 4. třída dělit , jak by počet dětí podle předpisu umožňoval. Na žádost ohlásila paní Ida M.Hartrampf, že by mohla se uvázat na 12 hodin týdně Ačkoliv ještě nějaké hodiny . mohou být převzaty učiteli obecné školy, muselo se vyučování

- 81) zkrátit.

Oslava osvobození

Dne 1. října bylo v posledních vyučovacích hodinách oslaveno osvobození Sudet.Ředitel ukázal dětem obraz potlačené vlasti před 3. lety , kdy škola měla mít středem bojů, z jaké nebezpečné situace nás ráznost Vůdce a Konrádem Henleinem vedeného hnutí osvobodily. Báseň „Denk´s deutcher“/ myslete a to Němci/ a píseň“ Hunderttausend Herzen schlagen“/Statisíce srdcí bijí/ a hymny ozdobily důstojně slavnost

Bramborové prázdniny

Od 9. až do 15. října bylo vyučování přerušeno, aby se dětem dala příležitost pomáhat při sběru brambor.

Den domácí hudby

V poslední vyučovací hodině 21. listopadu byli všichni žáci a žákyň shromážděni v kreslírně , kde jim

odborný učitel Masopust vysvětlil význam domácí hudby ve staré i nové době a podal obraz života W.A.Mozarta . Společné a skupinové zpívání, hra na housle ,na harmoniku a harmonium přeměnila hodinu domácí hudby v povznášející hodinu.

82)

Mrazové prázdniny

Začátkem ledna nastala velké mrazy , které vydržely celý měsíc, a zásoby paliva velice zatížily. Výnosem z 26.1.1942 nařídil pan říšský místodržící z 29. ledna od 29 ledna do 11. února včetně mrazové prázdniny. Protože ale zimy panovaly téměř nepřetržitě také v únoru . prodloužil je do 22.2. Dne 12.2. shromáždili se žáci a žákyně aby převzali pololetní vysvědčení a určitý počet domácích úkolů.

Inspekce

Dne 16. dubna provedl pan školní rady okresního školského úřadu pan Alfons Urban průběžnou inspekci. Ve stejné době měl pan landrát dr. Kriele se svým štábem odborníků návštěvní den . Ve 13. hodin se ve spolkové místnosti konal společný oběd , při němž pan školní rada a ředitel s panem starostou probrali vybavení hlavní školy a zvláště letos plánovanou výstavbu centrálního topení.

Oslavy narozenin.

Vůdcovy narozeniny byly oslaveny v předcházející neděli. Při

83)

slavnosti byly desetileté děti přijaty k závazku pro Vůdce V samotný den byl v první vyučovací hodině držen krátký projev, předneseny básně a písně po úctě k Vůdci vyučování pokračovalo podle plánu.

Přednáška

Dne 24. dubna měl námořní poddůstojník Wirts přednášku se světelnými obrazy o válečném loďstvu a jeho úkolech , která získala pozornost dětí zejména v druhém díle je upoutala cesta kolem světa křižníku Emden..

Inspekce(pokračování)

Dne 11. května pokračoval pan školní rada v inspekci školy. Odpoledne měl s učitelským sborem 2 ½ hodinovou rozmluvu , v níž promluvil é o výběru na hlavní školu a o poznatcích , přičemž zjistil, že škola přes těžké poměry vykazuje dobré výsledky

Den tělesných cvičení

Dne 4. července byl „Den tělesných cvičení“ Po ranní slavnosti a vyvěšení vlajek a projevu ředitele na náměstí pochodovali žáci a žákyně za zvuku bubnů a radostného zpěvu písní.

84)

na hřiště , kde probíhaly soutěže a vyřazovací boje v házené a košíkové . Odpoledne následovala cvičení na náradí,, štafetové běhy, běhy přes překážky, závěrečné hry, dívčí tance aj. Za přítomnosti pana školního rady vyhlásil vedoucí školy vítěze a vítězky , kteří obdrželi pěkné knihy, Na náměstí byly vlajky sejmuty a odneseny před školní budovu.

Závěrečná slavnost

Dne 11. července byl školní rok zakončen jednoduchou , ale důstojnou oslavou. Ve své řeči na rozloučenou uvedl ředitel odcházejícím jejich povinnosti vůči vlasti a národu , zdůrazniv zejména v letošním roce potřebnou pomoc při sklizni.

Výroční zpráva

Při uvedení do činnosti resp. zařízení dřívějšího podniku na umělé rohovinu Haasis jako válečného podniku „Společnost pro technicko-hospodářský vývoj“ a jeho obsazení rozptýlenými Němci přineslo sebou, že žáci a žákyně ze Švýcarska, Alsaska, z Guatemaly, a

- 85) jiných zemí žádali o přijetí na hlavní školu ,ačkoli mnozí z nich nezvládali dost dobře německý jazyk. Mohli být přijati jen pod podmínkou, že zvýšenou pílí doplní chybějící znalosti.. S rodiči byla škola neustále ve styku. V tomto smyslu na závěr školního roku plánované představení se muselo zrušit., protože dne 4. červenec se konala tělesná cvičení, navštívená říšským místodržícím. Do školního domova v Jistebsku nebyla poslána žádná třída. neboť pak by zůstal jen jeden odborný učitel, s nímž by nebylo možno zajistit vyučování ve třech třídách.
Žáci a žákyně sebrali v tomto školním roce 298 kg kostí, 94 kg hadrů, 216 kg. starého papíru ,399 kg el.šrotu, 23 kg odp. kůží a mnoho kg léčivých bylin. Kromě toho sbírali u HJ a NSDAP.
Zdravotní stav žáků byl po celý rok dobrý, jen některé děti z Rádlu měly spálu nebo záškrt, takže zameškaly více týdnů Sociální poměry byly podstatně lepší než v roce minulém. , neboť otcové
- 86) získali výnosná zaměstnání, ženy do vojska povolaných mužů značné podpory, a v nouzových případech pomáhala NSV. Učitelský sbor zůstal po celý rok stejný.Ředitel vyučoval němčinu v 1. a 3., dějepis a těsnopis ve 3., a 4.tř, dohromady 18 hodin. . Odb.učitel W.Schmid učil přírodopis v 1-4. tř., přírodopyt ve 2-4.tř.,počty v 1. a 2.tř.,angličtinu a zeměpis ve 4. tř., dohromady 29 hodin(ze zdravotních důvodů .o 4 hod. sníženo) Odb.učitel Rudolf Masopust učil počty ve 3. a 4. tř., dílny v 1.-4. tř., češtinu v 1.-4. tř., hudební výchovu v 1.tř., dohromady 34 hod.. Učitel tělocviku Ludwig Seidel učil 34 hod.tělocvik ve všech třídách. Učitelka domácího hospodářství Johanna Kleinert učila ve všech třídách domácí práce domácí dílny, zeměpis v 1. a 2. tř., dějepis v 1. tř.,hudební výchovu v 1.,3.,a4.tř., dohromady 32 hodin. Odborná učitelka Martha Hartrampf rpz.Hilsch učila němčinu ve 4., dějepis ve 2., angličtinu ve 3.a 4. tř.,, dohromady 12 hodin. Učitelka Elsa Preißler němčinu ve 2.tř, 5 hodin, učitelka Emma Miller roz.Haas zeměpis ve 3.tř. 2 hod., které ale ještě převzala paní Preißler, když paní Müller pro svůj stav se musela šetřit.
- 87) Učitelé se silně podíleli na práci společnosti. Ředitel zastával funkci pokladníka místní skupiny DRK, odb.učitel Schmidt byl okresním vedoucím NSLB/Svaz učitelů/ a blockleiter RLB (vedoucí bloku svazu učitelů/, odb.učitel Masopust vedoucí místní NSV/soc.péče/, učitel tělocviku místní stranický vedoucí, učitelka domácího hospodářství tisková vedoucí žen v Raspenavě.
Už dlouho plánované centrální vytápění se nemohlo pro nedostatek povolení pro potřebných 23 tun železa, vylepšení oken v důsledku nedostatku odborných sil nebylo provedeno , vymalování školy muselo být rovněž odloženo.
Do 1. tř. bylo na začátku školního roku přijato 18 chlapců a 31 děvčat, k tomu z Guatemaly 1, z vyšší školy v Jablonci 2 chlapci, , 2.tř. měla 18 chlapců a 25 dívek., 3.tř. 20chlapců a 14dívek.,k tomu přišla 1 dívka . , kdežto 1 chlapec přesídlil do Hodkovic, . Ke145 chlapcům a 22 dívkám ve 4.tř. přišly během škol.roku s povolením okr.školského úřadu 2 dívky . takže škola měla na konci školního roku 73 chlapce a 95 dívek, Z nich šel 1 chlapec z 1. tř. do Hlavní školy,2 dívky z 2.tř. odešly do 3.tř. Vyšší školy, v Jablonci, Žákovská knihovna nákupem 20. nových knih vzrostly na 249 svazků, učitelská knihovna čítala 233 svazků, svírka učebních předmětů byla zvětšena o 1 německou mapu.

88)

1942 – 1943

Začátek školního roku

Nový školní rok byl zahájen oslavou ve slavnostně vyzdobené kreslírně- Ředitel navázal svůj proslav na jedním žákem přednesenou básně „Ich will“/Já chci/ , poukázal na hrdá vítězství našich statečné armády a zejména vyzdvihl , že říšská vojenská vlajka vlaje právě nad Elbrusem , načež jedna žákyně přednesla básně , která dala tlaku našeho národa na východ výmluvný výraz.

Odvolání

Na naší školu byl od 1. září odvolán odborný učitel Karl Dimpl z Hlavní školy ve Smržovce , který je

v současné době na nemocenské. Aby se vyučování nemuselo krátit, musely opět povolány 4 učitelské síly z obecné školy

Ustanovení Marg. Eldner

- 89) Na místě do ústavu pro výchovu učitelů v Liberci odvolaná paní Johanna Kleinert nastoupila jako učitelka domácího hospodářství na obecné škole Margarete Aurednik. Ta se narodila 27. února 1912 v Nové Vsi, okr. Mor. Třebová, po návštěvě odborné školy v Třebové a 2 letech na učitelském ústavu v Brně získala tam 28. června oprávnění pro vyučování jako učitelka domácího hospodářství pro obecné školy a 26. listopadu 1907 /sic!-asi 1937/ pro měšťanské školy a od 1. září 1933 byly ustanovena na obecnou školu v Rychnově.

Karl Dimpl

Dne 5. října nastoupil učitel hlavní školy Karl Dimpl do služby. Naroděn 13.11.1891 v Železném (Eisendorf), okres Horšovský Týn, dne 16.7.1911 složil v Č. Budějovicích maturitu, 12.5.1914 získal oprávnění k vyučování pro obecné školy, 28.4.1939 v Chebu pro měšťanské školy III odbor. skupinu a 27.4.1937 oprávnění k vyučování češtiny pro obecné školy. Poté co od 1.3.1912 do 14.5.1939 s přerušením od 21.8.1921 do 30.3.1935 učil na obecných školách v Železném a u v Dolní Huti /u Nemanic/. . přišel 15.5.1939 jako definitivní odborný učitel na měšťanskou školu do Tanvaldu, 1.8.1939 do Smržovky a 10.9.1941 na 2. Hlavní školu pro chlapce v Jablonci odtud 1.9.1942 na Hlavní školu v Rychnově

Oslava -vzpomínka

Dne 9. listopadu v posledních vyučovací hodině bylo vzpomenuo padlých hnutí v jednoduché, ale důstojné formě., jakož i 1. října osvobození Sudet.

90)

Slavnostní hodina

Den německé domácí hudby byl oslaven 13. listopadu v 6. vyučovací hodině povznášejícím způsobem. Odborný učitel Karl Dimpl promluvil o životě J.S. Bacha, pak děti předvedli různé ukázky svého umění.

Onemocnění

Dne 16. listopadu onemocněl odborný učitel Wilhelm Schmidt na spálu a dostal až do 10. ledna 1943 dovolenou. Na žádost ředitele pověřil pan školní rada aby učitel obecné školy Karl Habl na hlavní škole zastupoval.

Rozdělování mléka

Od 17. září bylo denně na účet NSV podělováno 115 dětí 1/8 l mléka. Na pokyn Spolku pro hospodaření mlékem a tuky muselo od 20.11. z rozdělováním přestat.

Vyznamenání za věrnou službu

Dne 9., ledna byl v slavnostní hodině v sále Geling v Jablonci spolu s dalšími 29 osobami vyznamenán ředitel školy Franz Posner zlatým vyznamenáním za věrnou službu 1. stupně za 40 let výchovné práce.

91)

Slavnostní hodina

Dne 12. ledna bylo slavnostně vzpomenuo 50. narozenin říšského maršála Hermanna Göringa a říšského ministra Alfreda Rosenberga. Odborný učitel Ludwig Seidel v krátkém projevu zhodnotil působení obou velkých mužů, přečetl slovo zkrášlily slavnost.

V závěru popřál odb.učitel Dimpl řediteli školy jménem učitelského sboru k propůjčení zlatého odznaku za věrné služby . načež žáci pod vedením svých třídních mu rovněž blahopřáli Ve svých děkovných slovech uvedl ředitel, že vidí nejkrásnější odměnu za 45 činnosti v tom, že vychoval děti ve zdatné Němce a že stejné množství let naplnil povinností jako německý dělník a nacionální socialista vůči národnímu společenství, jak si v boji naplněném roce 1897 v mladém věku vzal jako cíl.

92)

Rozdílání zdravého chleba /Knäckebröt/

NSV poslala škole 2000 balíčků Knäcke-brotu k rozdělení dětem. Od 13. ledna dostalo každé dítě denně 1 krajíc tohoto výživného chleby.

Ponorka- učební model

Vrchní velení válečného loďstva poslalo prostřednictvím NSLB /svaz učitelů/ škole jako odměnu v soutěži „Seefart ist not!/ Mořeplavba je nezbytná/ velmi krásný model ponorky.

Vzpomínka-slavnost

Oslava 10.let od převzetí moci byla s ohledem na ztrátu Stalingradu omezena natolik, že všechny děti společně poslechli projev říšského vůdce mládeže Axmana , načež byly zazpívány hymny.

Závazek HJ

Dne 28. března se konala ve společenském sále podniku Getewent slavnostní závázání čtrnáctiletých Vůdci, při níž se ředitel se rozloučil s chlapci a dívkami jménem německé školy.

(v.r. 13.3.43 Alfons Urban, škol.rada)

93)

Inspekce

Dne 31. března provedl inspekci školní rady pan Alfons Urban Po skončení se vyslovil s uznáním o vykonané práci.

Vůdcovy narozeniny

Dne 20. dubna byly v první vyučovací hodině oslaveny Vůdcovy 54. narozeniny. Všichni žáci a žákyně se shromáždili se svými učiteli v kreslárně, ozdobené bustou Vůdce , kdy po úvodní hře na harmonium žáka Artura Keila byly předneseny výroky, básně, a písně, žákyně Ingeborg Wabersich vyličila vůdcův život a ředitel vyličil jeho práci pro národ a říši Na závěr zazněly hymny.

Návštěvy výstavy

Dne 5. května navštívili žáci 3.a 4. třídy , dne 7. žáci 1. a 2. třídy pod vedením svých třídních učitelů v Jablonci výstavu „Die Wunder des Lebens“/Zázraky života/s vedlejší výstavou „Der gläserne Mensch“/Skleněný muž/

Kontrola tělesné výchovy

94) Dne 3. července se konala na hřišti prohlídka tělesné výchovy. potvrdila dobrý stav školy v tělocviku. Už při sportovních soutěžích okresu vyšli 62 chlapci a dívky jako vítězové , naše škola získala 3/4 skupinových vítězů.. Určitý počet žáků a žákyň dosáhl nadprůměrných výkonů, které nemohly být ohodnoceny odpovídajícím způsobem. Odpoledne provedl učitel tělocviku po cvičení na náradí s chlapci jakož i s dívkami velké skupinové cvičení , které získalo velký potlesk. V promluvě při rozdělení cen vyzdvihl rektor že potěšitelným způsobem že uspokojujivé tělesné zdatnosti odpovídají i výsledky ve vyučování.

Závěrečná oslava

- Školní rok byl ukončen 14. července společnou slavností , na níž rektor ve svém projevu poukázal na to, že totální válka vyžaduje největší výkon a nejvyšší vědomí povinnosti. Odcházející žáci a žákyně (první výběrová třída) si vesměs vytkli za cíl vyšší vzdělání, čehož mohou dosáhnout jen vynaložením všech sil.
- 95) napomenul děti, aby o prázdninách především pomáhaly matkám , ostatně aby věnovaly všechny síly válečnému nasazení při sklizni účinně pomáhaly. V rychlém sledu se střídaly básně a písně jakož i skupinová hra na flétnu. Dívky předaly se slovy díky všem učitelům krásné kytice , Hymnami byla slavnost v národním duchu zakončena

Výroční zpráva

- Přestože tomto školním roce poprvé navštěvovali Hlavní školu jen vybraní žáci a žákyně, udržoval učitelský sbor stále spojení s rodiči Aby učinili zadosť požadavkům doby, podporovali také činnost HJ , na měsíc květen plánovaný týdenní pobyt 3. třídy ve školním domově v Šumberku-Jistebku se nemohl konat , protože třídní učitel byl povolán do armády .
- Žáci a žákyně sebrali značné množství surovin, a léčivých rostlin které odevzdali jak ve škole, tak prostřednictvím strany a HJ.
- 96) Zdravotní stav dětí byl podle zjištění obvodního lékaře a pečovatelky okresní péče o mládež přes zásobovací potíže, způsobené válkou celkem potěšitelně dobrý k čemuž také přispěla NSV rozdělením ovocného a knacke-chleba jakož i denním rozdělením mléka(přerušeno jen od 20.11-9.12), v letních měsících sladového mléka. Sociální poměry žáků jsou celkem vzato dobré, neboť otcové, pokud jsou doma, mají slušný výdělek , a ženy povolanců do armády dostávají podstatnou finanční pomoc. Dne 17.4.1943 byl učitel hlavní školy Rudolf Masopust a 17.5. učitel hlavní školy Wilhelm Schmidt povoláni do armády , dne 22.4. se vrátil do sužby ředitel dívčí měšťanky Rudolf Peukert . Dne 3.5.onemocněla v Nové Vsi u Mor.Třebové učitelka domácího hospodářství Margarete Aurednik roz. Eldner, takže jí byla dána dovolená do 22.5. . která na její žádost byla prodloužena do 30.6.
- 97) Učitele hlavní školy W.Schmida zastupoval během jeho nemoci a po jeho povolání do armády učitel zdejší obecné školy Karl Habl , učitelku domácího hospodářství M.Aurednikovou učitelka hlavní školy na obecné škole Seibothová, , učitelku angličtiny Idu M.Hartrampfovou roz.Hilsch během její 3 týdenní nepřítomnosti v Rochlicích se svým synem onemocnělým na černý kašel zastupovala paní M.Maschek. Rektor vyučoval ve 2.tř. dívčí a ve 4.tř. němčinu . v 1. 3. a 4. tř. dějepis , učitel hl školy K.Dimpl v 1. a 2.tř. chlapců a ve 3. tř. němčinu, ve všech třídách hudbu, ve 2. tř. dějepis a v 1. a 2.tř. kreslení, učitel hl.šk.W. Schmidt ve všech třídách biologii a přírodopis, v 1. a 2. tř. počty, v 1.tř. češtinu, a ve 3.tř. zeměpis, učitel hl.š. Masopust ve 3. a 4. tř. počty, a kreslení ve všech třídách dílny, ve 2. tř. chlapců a u dívek češtinu, , učitelka domácího hospodářství M Aurednik ve všech třídách domácí práce, a domácí dílna, učitelka Petermannová v 1. a 2. tř. zeměpis, ve 4. tř. stenografie, učitel Karlo Habl ve 2. tř. dívčí počty, ve 4.tř. zeměpis, bv.odborná uč. Ida M,Hartrampf ve 3. a 4..tř. angličtina, učitel tělocviku Ludwig
- 98) Seidel ve všech třídách tělocvik .Na místě odb.učitele Masopusta nastoupil po jeho povolání do armády ředitel Peukert, na místo odb.uč.Schmida učitel Habl. děti čítající 2.třída zůstala rozdělena rok na chlapce a dívky na němčinu po celý rok, v ostatních předmětech musela být dočasně sloučena. Všichni členové učitelského sboru se odpovídajícím způsobem podíleli na plnění úkolů společnosti a v době volna byli k dispozici při žních. Po vánočních prázdninách byla provedena rozsáhlá zlepšení a vylepšení neškolní budově. Do sklepa byl umístěn kotel ústředního topení a zbývající roury ve třídách byly odstraněny, elektrické vedení dáno pod omítku v přízemí zřízena prádelna , ve 2. patře záchod pro učitele , všechny prostory a schodiště vymalovány, , poslední s olejovým soklem, 2 třídy opatřeny parketami. Sklep byl odpovídajícím způsobem vybaven jako protiletcecký kryt.
- 99) Dne 19. listopadu 1942 byl k podpoře nadaných a snaživých žáků založen podpůrný spolek pro žáky, k němuž přistoupilo 63 členů. Členské příspěvky a značné dary rodičů byly s to podělit 13 pilných žáků a žákyň celkovou sumou RM 413.-

Počet školou navštěvujících dětí obnášel na začátku školního roku v 1. třídě 12 chlapců a 25 dívek, ve 2.tř. 22 chlapců a 33 dívek, ve 3.tř. 16 chl. a 21 dívek, ve 4. tř. 17 chl. a 13 děvčat, dohromady 159 dětí. Z nich odešlo v průběhu školního roku za 2.tř. 2., ze 4.tř.3 dívky, takže na konci roku zůstalo 154 dětí. Z vycházejících dětí byli 3 chlapci a 1 dívka přijati na učitelský ústav, 4 chl a 1 dívka na Vyšší hospodářskou školu, 1 dívka na hospodářskou školu, 1 chl. a 1 dívka na odbornou školu bižuterní, 1 chlapec na zemědělskou školu, 3 chlapci do 5. třídy střední školy, 1 chlapec na školu pro strojívníce, 2 dívky do rodinné školy, Učitelská knihovna byla rozmnožena o 17 děl s 22 svazky, žákovská knihovna o 6 čítanek a 1 malá příruční knihovnička. pro 4. tř. , sbírka učebních předmětů rozšířena o 8 dějepisných a 9 přírodopisných obrazů

100)

Zrušení Hlavní školy pro dívky

Dne 23. července došla zpráva, že pan vládní president opatřením z 15.7. 1943 IIa 3/10 Erk zrušil hlavní školu pro dívky. Ve výnosu se říká: V souvislosti se znovuoobnověním výběrového charakteru hlavní školy a uskutečnění nařízení z výnosu pana říšského ministra pro hospodářství, výchovu a lidové vzdělávání ze 17. dubna 1943 /E. II d)C1b2) 1) zrušil pan říšský místodržitel v župě Sudety výnosem ze 7.7.1943 I c2/115/01 Hlavní školu pro dívky v Rychnově, okres Jablonec . Bude sloučena s Hlavní školou pro chlapce v témže místě do smíšené Hlavní školy. .

Jelikož sloučením obou jmenovaných hlavních škol v Rychnově dojde ke vzniku jedné hlavní smíšené školy, pak podle výnosu pana říšského místodržitele z 9.1.1943 I c3 č. 115/01 od začátku školního roku 1943/44 ponese označení Hlavní škola v Rychnově.

Na základě tohoto výnosu ředitel Hlavní školy pro chlapce převzal veškerý inventář zrušené školy do vlastnictví Hlavní školy v Rychnově.

101)

Školní rok 1943- 1944

Začátek

Školní rok byl zahájen 6. září společenskou oslavou . Rektor připomenul ve svém zahajovacím projevu začátek války před 4. lety a zdůraznil, že nyní je třeba napnout všechny síly k získání vítězství , což také od žactva vyžaduje už vysoké uložení povinností.

Změny v učitelském sboru. Liselotta Glaser.

Zrušení dívčí měšťanské školy mělo za následek , že ředitel téže Rudolf Peukert byl v této hodnosti přeložen na Hlavní školu v Dubu, jejíž rektor nastoupil na zdravotní dovolenou. Na jeho místo byl a ustanovena z okresu Liberec-venkov učitelka Liselotte Laser. Ta se narodila 16. března 1923 v Liberci, navštěvovala vyšší školu na Dlouhých Mostech , pak jednorozční zvláštní kurs na učitelském ústavu v Liberci a 19.3.1943 složila 1. učitelskou zkoušku. Dne 1.4. 1943 byla na obecné škole v Boskovicích, dne 10.5. v Jeřmanicích dne 1.9. 1943 ustanovena jako čekatelka na obecné škole v Rychnově, odtud přeložena na Hlavní školu.

102)

Vzpomínková slavnost

Dne 1. října byla v předposlední hodině vzpomenuo návratu do říše před 5. lety Projevy se střídaly s písněmi a vyprávěním z doby bojů . Rektor vzpomenuo výzvy Konrada Henleina k sudetským Němcům z doby před 10.lety , na slib Vůdce o osvobození a jeho řešení a hlubokou vděčnost sudetských Němců , při tom také se dotkl pronásledování žáků a učitelů.

Mateřská dovolená

Dne 1. listopadu nastoupila učitelka domácího hospodářství Margarete Aurednik, roz. Eldner na tříměsíční mateřskou dovolenou Jelikož školský úřad nemohl škole poskytnout žádnou náhradu, muselo vyučování ručních prací a dílen většinou odpadnout nebo být nahrazeno jiným vyučováním.

Den domácí hudby

- Dne 15. listopadu byla v poslední vyučovací hodině oslaven Den domácí hudby. Poté co jeden žák seznámil se životem Maxe Regerse, vyličil učitel hlavní školy Karl Dimpl jeho působení a
- 103) seznámil děti s významem domácí hudby, načež děti předvedly ukázky svého umění ve hře na housle, harmonium, akordeon jakož i zpěvu.

Večer s rodiči

Dne 3. prosince se konal dobře navštívený večer s rodiči, kde rektor odpověděl na zásadní otázky týkající se hlavní školy a písemně odpověděl na dotazy, týkající se zaměstnání. Učitel K. Habl promluvil o podpoře školy rodinou, učitel hlavní školy K. Dimpl o hudební výchově. Závěrem se konaly pohovory rodičů s učiteli.

Onemocnění. Změny v učitelském sboru.

- Na začátku prosince onemocněl učitel hl. školy Karl Dimpl na žaludeční vředy a musel být léčen v nemocnici. Měl 8 týdnů dovolené. Po zlepšení bolestí byl na léčení v Karlových Varech a dovolená byla prodloužena do 11. dubna. Dne 14. prosince onemocněl učitel Karl Habl ve vlaku do Rychnova. Protože učitelka domácího hospodářství Margarete Aurednik byla na mateřské dovolené, mohlo být vyučováno jen skrovně. Po 1 měsíci trvajících vánočních prázdninách
- 104) byla škole přidělena čekatelka učitelství sl. Ilse Posner. Ta se narodila 3. srpna 1924 v Liberci, navštěvovala obecnou a měšťanskou školu v Jablonci, pak učitelský ústav v Liberci, kde složila 1. učitelské zkoušky 16. března 1943. Od 17. dubna do 31. srpna 1943 byla jako čekatelka nyní obecné školy v Dolním Polubném, pak na Hlavní škole v Šumberku-Jistebku.
- Dne 21. února musela sl. Liselotte Glaser odejít zpět na okres Liberec-venkov, neboť mezitím ředitel Rudolf Peukert z Dubu byl přeložen do Janova. Od 22. dubna byla proto učitelka zdejší obecné školy sl. Hermine Petermann na dobu potřeby přeložena na hlavní školu.
- Dne 13. března onemocněl učitel Karl Habl během vyučování dostal dovolenou do konce dubna. Dne 12. dubna nastoupil učitel hl. školy Karl Dimpl opět do služby, měl ale některá ulehčení. Vyučování tak mohlo být téměř v celém rozsahu obnoveno.
- 105) Během mateřské dovolené paní M. Aurednik byla výpomocně zaměstnána paní Staringer, učitelka domácího hospodářství v Kokoníně, vyučovala ve 4. tř. ruční práce a dílny.

Inspekce

Dne 23. března vykonala školní rada Alfons Urban inspekci ve škole, 29. března vládní rada Träger z Ústí v doprovodu jmenovaného. Pan vládní rada navštívil také 54. třídu zdejší obecné školy a přesvědčil se především v 1. třídě o přísném výběru dětí.

Vůdcovy narozeniny

Dne 20. dubna byly v poslední hodině oslaveny 55. vůdcovy narozeniny. Za hry harmonia přišly děti s učiteli do slavnostně vyzdobené kreslírny – Písně, básně a hudební skladby zarámovaly jedním žákem přednesený vůdcův životopis, jehož uctění bylo uzavřeno hymnami.

Stav učitelského sboru

- Dne 1. května nastoupil učitel Karl Habl opět do služby. Nyní teprve mohla se začátkem školního roku 1943/44 povolena paralelní třída ke 3. třídě, čítající 55 dětí být otevřena. Zatím byla dělena jen v hlavních předmětech.
- 106)

Přehlídka tělesné výchovy

Dne 1. července se konala na obou hřištích přehlídka tělesné výchovy. Po krátké ranní oslavě a vyvěšení vlajek a projevu rektora začaly soutěže, které přes namoklou půdu daly pěkné výsledky. Odpoledne byly provedeny větší společná cvičení, která vykazala z části přímo obdivuhodné

výsledky a podaly důkaz o velmi dobrém propracování mladistvých těl. 7 mladých s 25-23 body a 7 dívek s 25-20 body byli vyznamenáni cenami a knihami. Po krátkých projevech rektora a učitele tělocviku byly kolem 17. hod. vlajky svěšeny a pozdravem Vůdci akce ukončena.

Závěrečná oslava

Dne 13. července byl školní rok zakončen společenskou oslavou, jíž se zúčastnilo i mnoho rodičů. Oslava byla ve jménu Franze Schuberta, jehož životopis přiblížil jeden žák. Písňe a hudební skladby se střídaly v pestré směsici, zvláštní potlesk získalo sólo na trubku jednoho žáka. Ve svém projevu připomenul rektor

- 107) dětem povinnost radostného a účinného válečného nasazení a položil jim na srdce napomenutí Waltera Flexe: „Zůstat čistý a stát se dospělým“, to je největší životní umění. Odcházejícím žákům dal na cestu slova, která řekl Friedrich Nietzsche: „Já věřím, že nejsme zrozeni proto, abychom byli šťastni, ale abychom splnili svou povinnost.“

Výroční zpráva

Hlavní škola pracovala také v tomto roce s rodiči jakož i s HJ ruku v ruce. Zvláště při volbě povolání byli učitelé a učitelky ve srozumění s úřadem práce rodičům po boku. Oslavy HJ jakož i strany byly zkrášlovány písňemi a básněmi žáků a žákyň hlavní školy. Od 5. do 13.6. byla 4. třída pod vedením paní Herminy Petermannové ve školním domově Pěčín, kde především byly osvěženy a rozšířeny vlastivědné znalosti. Z hlubokého působení tohoto pobytu svědčí báseň kterou složil žák Gerta Zowe. Od 13. března dostávaly děti po dva měsíce denně tablety Zebionu, Na těžkém osudovém boji, který musí náš národ

- 108) vybojovat se světem nepřátel má škola nejnítější podíl. Při vyučování jsou stále sledovány boje našich hrdinných oddílů, při oslavách jsou připomínány boje na frontě i doma, chování za leteckého nebezpečí je s dětmi často projednáváno a cvičeno, při každé možné příležitosti je vzpomenuť padlých příslušníků jednotlivých žáků. Při oslavách klade rektor před žáky na mysl povinnosti, jejichž splnění hrozný boj velitelsky požaduje, zvláště také účinnou podporu matek a ochotu nasadit síly všude, kde je třeba. Děti z Rychnova sebraly 3990 kg sběru za 7880 bodů, což činí průměrně na žáka 51 kg se 101 bodem, Děti v obcích školního obvodu odváděly sběr ve svých obcích. Zdravotní stav žáků byl všeobecně uspokojivý, jen jednotlivě se vyskytly případy záškrtu, častější byly průšnice, Úřad mládeže a NSV neměl příčinu zasahovat, Onemocnění jednotlivých členů sboru citelně narušovala vyučování, neboť podmiňovala často změnu předmětů, což
- 109) nepůsobilo dobře na výsledky výuky. Rektor vyučoval ve 3b a ve 4.tř. němčinu, v 1.tř. dějepis, dohromady 15 hodin. Uč.h.š. K.Dimpl ve 2. a 3a tř, němčinu, v poslední i počty, a deskriptivu, ve 3b tř. kreslení, ve všech třídách hudbu, dohromady 25 hod. učitel K.Habl v 1, 3b a 4.tř. počty, ve 3a kreselní, v 1-3 tř. dílny, v 1.tř. čeština, dohromady 27 hod. Učitelka Hermine Petermann. v 1.tř. němčina, ve 2, 3 a,b, dějepis, v 1.tř. zeměpis, v 1 a 2.tř. biologie, v 2 a 4.tř. kreslení, ve 4. tř. těsnopis dohr. 29 hod. čekatelka učitelství Ilse Posner v 1.tř. počty, ve 4.tř. dějepis, ve 3 a,b, zeměpis, ve 3 a,b, a ve 4.tř. biologie, ve 2-4 tř. přírodopis, dohromady 29 hod. Vedl. učitelka Ida M. Hartrampf ve 2. 3a,b, čeština, ve 4.tř. angličtina, dohromady 12 hod. Smluvní učitel Ludwig Seidel ve všech třídách tělocvik, dohromady 30 hod., Učitelka domácího hospodářství Margarete Aurednik ve všech třídách ruční práce ve 4.tř. dílny, dohromady 18 hod. (k tomu 4 h. na obecné škole) Učitel Oswald Maschke ve 4.tř. dílny, 2 hod. Učitelé také se zúčastnili veřejného života pro společenství, Učitel hl.šk. K.Dimpl jako okresní vedoucí kulturního místa NSDAP, učitel K.Habl u NSV/soc.péče/ v Rychnově, H.Patermann jako úřední správkyně ženského. Vd.A. v místní skupině Jablonec I SW/jihozápad/ a Singleiterin/vedoucí zpěvu?/, čekatelka Ilse Posner jako vedoucí skupiny Svazu německých dívek (B.d.M.)
- 110) Spolek na podporu žáků podpořil 4 žáky(žákyně) po RM 60.-, 4 po RM 50.- řídící v.v. Franz Simm v Děčíně daroval opět RM 20.- na chudé děti (a stejný obnos na totéž na obecné škole). Na začátku roku měla 1.tř. 20 chlapců (z toho 5 v 5 post.roč. a 5 v 6.šk.roce) a 15 dívek (13 v 5 a 2 v 6) 2 tř, 13 chlapců (:9 v 6 a 3 v 7 a 1 v 8) a 26 dívek(19 v 6 a 7 v 7), 3a.tř 22 chlapců (14 v 7, 8 v 8)3b tř.

33 dívek (22 v 7, 10 v 8 a 1 v 9 škol.roce), 4.tř. 16 chlapců(12 v 8, 4 v 9) a 18 dívek (.17 v 8 a 1 v 9) K tomu ještě 1 dívka ve 2.tř. a 2 dívky odešly ze 4.tř-. takže na konci školního roku zůstalo 162 dětí. Z nich odcházelo 18 chlapců a 22 dívek. Chlapci až na jednoho odešli do Státní průmyslové školy , Hospodářské školy nebo do 5.nástavbového ročníku, jeden zůstal na otcovském hospodářství 2 chlapci a 4 dívky se věnují učitelství, 2 dívky složily přijímací zkoušky na Vyšší hospod.školu 3 na Rodinnou školu , musela ale kvůli totálnímu nasazení jako ostatní nejdříve odpracovat povinný rok. Učitelská knihovna byla obohacena o 19. svazků.

111)

Školní rok 1944 – 1945

Začátek školy

Nový školní rok byl oslaven skromnou ale niternou oslavou 4. září . Rektor vzpomenukl na začátek války před 5.lety s cílem sjednotit všechny Němce v jedné říši, na skvělá vítězství našich oddílů na všech frontách, ale také na nyní nutné celkové nasazení všech sil pamětlivi slov Moltke-ho:“Jen v ve vlastní síle spočívá osud národa. „ Pevná vůle, železná pílě a vytrvalost v následování stanovených dobrých záměrů zajistí dosažení učebního cíle, umožní splnění povinnosti radostí.. Úctou k Vůdci a hymnami bylo zahájení ukončeno.

Změny v učitelském sboru

Začátkem nového školního roku odešle z učitelského sboru učitel hl.školy Karl Dimpl a čekatelka Ilse Posner., první byl přeložen na Hlavní školu v Jablonci –Prießnitzgasse/Na Šumavě/ poslední přeložena na Hlavní školu v Polubném. S působností od 1.9. byl sem přeložen z Hlavní školy pro dívky v Jablonci-Kronenstr./Komenského/ učitel hl.školy Gustaw Swarowsky , protože ale mohl nastoupit až 29.9.,neboť do té doby byl ředitelem na Hlavní a obecné škole v Klatovech (v Protektorátu) .Jmenovaný se narodil 2.srpna 1892 v Desné, 7.7.1911 složil na učitelském ústavu

112)

maturitu s vyznamenáním , byl od 1.2. 1912 do 30.6.1912 substitutem v Novině, 1.10.1913 – 10.7.1919 sloužil v armádě, byl od 1.9.1919 do 15.11.1919 řídícím v Novině, pak zastupujícím učitelem v Horním Polubném, od 1.10.1920 do 30.6. 1927 přidělen k zemské SJ /?/ od 1.7.1927 jako def,odb.učitel na dívčí měšť.škole v Jablonci .Kronenstr/Komenského/, ve šk.r.1943-1944 jako ředitel Hlavní školy v Klatovech. v Protektorátě.

Učitelka domácího hospodářství Margarete Aurednik obdržela ke splnění mateřských povinností půlroční dovolenou sed zastavením požitků, na její místo přišla sl.Lilli Jary. Ta se narodila 9-9.1924 v Loučné, absolvovala Hlavní školu v Jablonci a navštěvovala 2 (za 3) ročníky Učitelského ústavu v Liberci a tam 6. března 1944 složila maturitu. Dne 7.9. 1944 byla jako čekatelka učitelství ustavena jako učitelka domácího hospodářství na Obecné škole v Rychnově a přidělena na Hlavní školu.

Paralelní třída

Paralelní třída ke 4. třídě se 48 .dětmi se nemohla pro nedostatek učitelů otevřít. , zvýšením týdenního úvazku Idy M.,Hartrampf na 20 hod. třída byla dělena na němčinu, počty a češtinu.

Oslava osvobození

Dne 30. září byla v 11. vyučovací hodině bylo vzpomenuáno 6. výročí osvobození. Středem oslav bylo promítnutí filmu „Osvobození Sudet“, které bylo zarámováno básněmi a zpěvy. V krátkém projevu podal rektor historický přehled, poukázal na vážnost doby a těžké současné boje a uzavřel projevem věrnosti Vůdci načež zazněly hymny.

Vánoční oslava

- 113) Dne 21. prosince byla ve 4. vyučovací hodině v kreslárně uspořádaná vánoční oslava na ní učitel hl.školy Gustaw Swarowsky přiblížil dětem charakter tohoto svátku v těžkých válečných dobách.

Otop

- Koncem měsíce října 1944 stala se obecná škola přijímacím táborem pro utečence z obsazených baltických států, obecné škole musely proto být uvolněny 3 učebny v hlavní škole, v nichž se střídavě učilo 6 tříd obecné školy, Zásoby uhlí a koxsu obecné školy byly použity utečenci, proto pro třídy obecné školy a v hlavní škole viděli jistou vyhlídku na náhradu, která ale v důsledku nedostatku železničních vagonů nedošla. Zásoby Hlavní školy které pro ní měly stačit do začátku března 1945, byly o vánocích vyčerpány, všechny snahy rektora, sehnat topivo, byly marné, neboť dokonce i životně a válečně nutné provozy trpěly nouzí, takže jim musely být dodány i nepatrné dodávky. Podle výnosu říšského místodržitele pro župu Sudety muselo se po uplynutí vánočních prázdnin v nevytápěných místnostech zavést nouzové vyučování, které se muselo omezit na projednání zadaných úkolů, pokud se neměla zdraví dětí
- 114) ohrozit. Malé zlepšení této vyučovací nouze nastoupilo, když plynárna Kokonín na naléhavou žádost rektora dodala 2q koxsu a NSDAP dala k dispozici svou kancelář, takže přinejmenším v několika dnech ve vytopené třídě resp. skromné stranické kanceláři od ½ 8 do ½ 18 hod. se mohlo nepřetržitě vyučovat. Aby se zvláště žáci a žákyně 4. ročníku podporovali a připravili na přijímací zkoušky, vyučovali učitelé i ve svých bytech.

Ubytování vojska

- Dne 24 února přišlo letecké velitelství do hlavní školy, které bylo následováno 8. března ještě jiným oddělením vojska. Armáda požadovala celou budovu říšský obranný komisař při říšském místodržiteli v župě Sudety rozhodl ale, že 2.patro budovy bude podřezáno takže obecná škola a hlavní škola se dále učily na směny Rektor měl kancelář ve svém domě,
- 115) v němž už ubytoval 2 uprchlíky z vybombardovaného Osnabrücku a zařizoval ho plukovníkovi letectva jako obytnou místnost. Jeho kuchyně sloužila učitelům jako ohřívárna jakož i jako čekárna a poradní místnost. V bytě rektora byla také dvě dívky ze 4. třídy pod vedením obou učitelek domácího hospodářství zašíváno prádlo vojáků a štipovány ponožky. Krásné zimní měsíce byly využívány k sáňkování a lyžování jako i k vycházkám.

Onemocnění

Uprostřed února onemocněl učitel Karl Habl zase na své bolesti srdce, nimž se ještě přidružila angína takže po několik týdnů nemohl vyučovat. Stanovení dovolené na delší nebylo možné, ne neboť ve svém bydlišti v Liberci nemohl sehnat lékaře Aby přinejmenším v 1 a 3. tř. se mohlo pokračovat ve výuce počtů. byla učitelka domácího hospodářství Lilly Jary pověřena ho zastupovat.

Poradna o povolání

Dne 20. února byli pozváni rodiče dětí, které na konci školního roku opustí školu, aby jim vedoucí poradny pro povolání u pracovního úřadu v Liberci úředník Leitz o současných vyhlídkách na povolání podal vysvětlení.

Znovu nástup

Dne 1. března nastoupila učitelka domácího hospodářství Margarete Aurednik opět do služby. Její zástupce ve službě Lilly Jary byla dále použita jako liter. učitelka. Na pokyn NSDAP měly matky s dětmi do 6. let opustit okres, proto přesídlila paní Aurednik dne 13. března ke svým rodičům v Nové Vsi v okrese Mor. Třebová. Slečna Jary nastoupila opět na své místo.

Vyklizení školní budovy

Dne 3. dubna odešlo ve škole ubytované letecké velitelství dále do Protektorátu, zatímco zpravodajská četa již několik dní dříve odešla na frontu. Jelikož mezitím přišel koks a uhlí mohlo se důkladněm vyčištění dne 4. dubna opět v plném rozsahu vyučovat. Jelikož učitel Karl Habl byl nemocen do konce dubna, nastoupila na

117)

Grete Ackermann

jeho místo ze své východopruské vlasti sem uprchlá učitelka střední školy paní Grete Ackermann. Ta se narodila 23. března 1894 v Reichensteinu, okres Lötzen, 4 roky navštěvovala vyšší gymnasium v Insterburgu, dne 16. 3. 1916 před královskou zkušební komisí získala osvědčení k vyučování na školách obecných, středních a lyceích a od velikonoce 1921 vyučovala na různých školách východního Pruska, nakonec na střední škole v Kreuzingen, okres Elchniederung.

Vůdcovy narozeniny

S ohledem na vážnou válečnou situaci bylo úředně nařízeno, že letos se má upustit od větších oslav. Narozeniny. Vůdce byly proto jen jednoduchou, skrovnou formou oslaveny v jednotlivých třídách.

1. máj

1. máj byl letos pracovním dnem, děti ale měli volno. Zvláštní oslava nebyly podniknuta.

Zhroucení

Poté co právě v prvních květnových dnech velká část armády složila zbraně, přišla o půlnoci na 9. května v účinnost bezpodmínečná kapitulace naší veškeré branné moc. Kanonáda byla slyšet ještě v 5 hodin, v 17 hod. svrhli letce v Rychnově nedaleko školy několik bomb, jejichž působením žákyně 1. třídy Christiane Suck byla tak těžce raněna, že dnes svému zranění v nemocnici podlehla.

118) Dne 7. května sdělil pan školní rada ve služebním rozhovoru řediteli, že stojíme v propasti a nařídil aby všechny Hitlerovy busty a obrazy se zničily, vyučování ale aby pokračovalo. Dne 8. května bylo ale nařízeno uzavření škol, rektor to sdělil žákům a žákyním telefonicky, od 9. května se už nevyučovalo. V těchto dnech převzali místní Češi od starosty vedení obce. V průběhu dne procházely tisíce německých vojáků pěšky nebo na nákladních autech Rychnovem, kde jim byly odebírány zbraně a jiná výzbroj jakož i potraviny, pokud je už dříve neodevzdali. 10. května mezi 15-18 hod. téměř nepřetržitě procházely Rychnovem ruské oddíly mnoha druhů zbraní, které tu a tam dávali lidem, lemujícím ulice cigarety, doutníky a tabák, dětem pak čokoládu a sladkosti. Šli přes Košovy do Protektorátu. Nešťastná válka, která přinesla do celé Evropy, by daleko nadto pro celý svět nevýslovnou bídu, skončila.

Pohřeb Christiny Suck

Poblíž rodného domu spadnuvší bomba těžce zranila školačku Christinu Suck, která zemřela v nemocnici. Byla 14. května odpoledne pohřbena na Rychnovském hřbitově. Učitelé věnovali hodné, slunečné veselé dívce, krásnou palmu, spolužačky své milí kamarádce kytice a věnce.

Ludwig Seidel zemřel

Dne 11. května odešel z učitelského sboru učitel tělesné výchovy, smluvní učitel L. Seidel.

Ubytování

Od 11. do 17. května bylo v tělocvičně ubytováno 27 vojáků , kteří se sami označovali jako čeští partyzáni.

Dne 11. června se nastěhovala do budovy obecné školy část pluku Jiřího z Poděbrad , proto musel zbytek tam ubytovaných z lotyšského tábora být ubytován v měšťanské škole.

Převzetí

Dne 17. června se konalo komisionelní převzetí školy do československé školské správy. Vedení a komise řídil okresní školní inspektor Frost, ředitele, který náhodou kvůli zajištění bytu dlel v Jablonci zastupoval pan řídící L. Bernt-

